

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. JUNIUS 4.
VIII. évfolyam, 146. szám.

Vasárnap

Moszkva átadta válaszát az angol és francia ajánlatra

Halifax és Buttler állítólag semleges helyen találkoznak Molotov külügyi népbiztossal - Ausztrália ellenez minden japánellenes egyezményt - Londonba látogat a török államfő, Rydz Smigly lengyel, Voroszilov orosz marsall és Gamelin francia tábornok - Katonai diszszemle Berlinben Pál délszláv herceg tiszteletére
A pápa újabb kezdeményezése a béke érdekében

Molotov külügyi népbiztos tegnap átadta Anglia és Franciaország moszkvai m. bizottainak a szovjet választ a legutóbbi angol javaslatra vonatkozólag. Bár a válasz szövege még ismeretlen, ezt a sajtó eleve borúlátással ítéli meg, mert lehetetlennek tartja, hogy ellene mondjon Molotov mult napokban megtartott beszédének. E véleménynek megfelelően a helyzetet továbbra is súlyosnak ítéli meg. Pál kormányzó-herceg jelenlétében Berlinben nagyszabású katonai diszszemle zajlott le, amely a jugoszláv vendégeknél is bemutatta a német haderő kitűnő szellemét és remek felszerelését. A sajtó az elhangzott pohárköszöntők után egyre nagyobb jelentőségűnek minősíti a látogatást. XII. Pius pápa közölte, hogy diplomáciai tevékenységet kezdett a béke megteremtése érdekében és ez a kezdeményezése megfelelő méltánylásra talált. A dán parlament egyhangulag jóváhagyta a megnevezési szerződést a Harmadik Birodalommal. Az albán hadsereget be fogják venni az olasz haderő kötelékébe, mert nem valószínű, hogy az itáliai vezetőség az e célból Rómába utazott küldöttség kérését visszautasítsa. A mandzsumongol határc incidensnek már is komoly mérlege van, amit a hsinkingi hivatalos körök tegnap közöltek. Részletes jelentéseink a következők:

ÁTADTA A SZOVJET VÁLASZT MOSZKVA BÀN

(LONDON.) Molotov külügyi népbiztos tegnap magához kérte a moszkvai brit és francia nagyköveteket és átadta a legfelsőbb intézőbizottság választ a legutóbbi angol javaslatokra. A jegyzék tartalma még ismeretlen, de a Reuter iroda úgy véli, hogy a felelet lényegében nem fog eltérést mutatni Molotov beszédétől, tehát aligha viszi előre az egyezmény ügyét.

A sajtó továbbra is a várható fejleményeket találgatja és meglehetősen borúlátón ítéli meg a helyzetet. A Times úgy véli, hogy tartózkodni kell a vélemény nyilvánításától addig, amíg a jegyzék szövege ismeretessé nem válik, mert a helyzet amúgy is rendkívül bonyolult.

A Daily Telegraph and Morning Post megjegyzi, hogy

bár Halifax vagy Buttler közelebbi moszkvai útjának hírére hivatalos helyről nem erősítették meg, még sincs kizárva, hogy erre sor kerül, mert Molotov és az adandó felelet aligha kerülhetek ellentmondásba egymással. Az Observer tudni véli, hogy Halifax és Buttler semleges helyen találkoznak Molotovval és így alkalom nyílik arra, hogy a megbeszéléseken Bonnet is részt vegyen.

A francia lapok továbbra is igen elkeseredetten írják a helyzetről. A Temps hangsúlyozza, hogy

Oroszországnak nagyobb szüksége van a biztosítékra, mint Londonnak és Párisnak. Furcsa módszerei vannak tehát a szovjetnek, amely szemmel láthatólag minél több hasznot és előnyt szeretne kiereszkölni magának.

Az Echo de Paris szerint a brit kormány nem kötelezheti el magát olyan biztosítékokra, amelyeket beváltani még Páris segélyével is csak nagy nehezen tudna.

A Paris Midi leplezetlenül „előnykierészakolásnak” nevezi a szovjet diplomáciai eljárását. Az Epoque a „betömendő rést” emlegeti. Szerinte a Balti államok határvonala hatalmas átvonulási rés, amelyet Moszkva minden áron betömni igyekszik. Nagyon nehéz azonban ez akkor, amikor ezek az államok ragaszkodnak a semlegességhez, sőt Lettország külügyminisztere kijelentette, hogy kormánya támadónak minősíti azt a nagyhatalmat, amely kívánság ellenére is garanciákat merne adni.

A Paris Soir újabb bonyodalomra mutat rá, amely Ausztrália felől jelentkezik és lehetetlenné teszi Moszkva keleti védelmét, illetve annak biztosítását. Szerinte ugyanis

Ausztrália miniszterelnöke kijelentette, hogy Anglia és Ausztrália nem köthetnek olyan egyezményt, amely japánellenes. Ha ezt London mégis megtenné, úgy Ausztrália kormánya nem fogja azonosítani magát vele.

A lap ebből azt a következtetést vonja le, hogy Oroszország bizonyára kérte a keleti határvédelmet is, ami Angliát összeütközésbe hozhatja Tokióval. Az olasz sajtó továbbra is gunyos

hangon ír a kísérletezésről és a természetellenes szövetről, amelyet a Giornale d'Italia szerint csakis a háborús félelem teremthet meg. A német lapokat e pillanatban a jugoszláv kormányzó-herceg látogatása foglalkoztatja és így kevesebb figyelmet szentelnek a kérdésnek. Figyelemreméltó azonban a semleges Berlingske Tiden-de cikke, amelyben a tárgyalásokkal

A berlini katonai diszszemle

(BERLIN.) A német főváros Ost-West utcáján tartották meg tegnap Pál jugoszláv kormányzó-herceg tiszteletére a nagy katonai felvonulást, amely előtt a jugoszláv kormányzó-herceg koszorút helyezett el a hősök emlékoszlopán, ahová diszszázadot vezényelt ki. A több, mint két órási katonai felvonuláson résztvettek a vendégeken kívül Hitler kancellár, Göring marsall, Brauschitsch hadseregőparancsnok, von Raeder vezértengernagy, Keitel tábornok, a kormány sok tagja, a diplomáciai testületek és a német társadalmi előkelőségek nagy csoportja is. Berlin lakossága óriási lelkesedéssel üdvözölte katonáit és a megjelenteket. A nagyszabású diszszemle, amelyen gyalogság, lovasság, tengerészet és műszaki csapatok is szerepeltek, mély benyomást tett a jugoszláv kormányzó-hercegre, aki szerencsekívánatait fejezte ki a Führer előtt. A nagy diszszemlét követően a vezérkancellár családi jellegű villásreggelit adott. Délután Cincár Markovics külügyminiszter és Ribbentrop között hosszabb megbeszélés volt. Este az állami operában disz-előadást rendeztek a vendégek tiszteletére. Színre került a „Nürnbergi mesterdalnokok”. Az operaelőadásra érkező vendégeket Göring marsall fogadta, aki feleségével együtt az előcsarnokban várta az érkező Hitler kancellárt, Pál kormányzó-herceget és Olga hercegnőt. Az előadásra hivatalos volt a berlini diplomáciai testület is. A mai program szerint a jugoszláv hercegi pár megtekintti Postdamot, a Sanssouci-kastélyt és utána Ribbentrop külügyminiszternél villásreggeliznek. Uzonmára Göbbels miniszter látja vendégül őket, este pedig nagy diszvacsora lesz a Kaiserhofban, ahol Hitler lesz a házigazda. A német és jugoszláv sajtó továbbra is igen nagy

kapcsolatban az Aaland szigetek ügyéről is megemlékezik.

Az a tény, hogy Moszkva — írja — illetéktelenül beleavatkozott az Aaland-kérdésbe, igazolja, hogy a szovjet tevékeny részt követel az európai politikai munkából, ami Londonnak és Párisnak aligha lehet kellemes, de annál jobban beleillik a tengelyállamok tervsorozatába. A szövetségeseiket, ha ugyan a megállapodás létrejön, nem lesz nehéz ugyanis szétválasztani, mint ahogy mindig is ez volt a következménye azoknak a szükségből szerződött felek közötti viszonyoknak, amelyeknél a megkötöttet nem egységes érdek vezette.

A brit-orosz-francia tárgyalásokkal kapcsolatban a lapok egész sorozat politikai látogatásról írnak. Ezek szerint a legközelebbi napokban

Izmed Inonü török államfő, Rydz Smigly marsall, Vorosiloff marsall, Gamelin tábornok fognak a brit fővárosba utazni.

Ugyancsak Londonból közlik, hogy Halifax újabb másfélórás megbeszélést folytatott Maiskyvel, míg Bonnet a párisi orosz nagykövetet, Suritzot fogadta a Quai d'Orsayn.

jelentőséget tulajdonít a látogatásnak.

A Nachtausgabe a következőket írja:

Igen figyelemreméltó volt, hogy a pályaudvari fogadáson nem jelentek meg a török követtség tisztviselői. Törökország ezzel nyíltan bevallotta, hogy szakít a Balkán-szövetség semlegességi politikájával, mert a bekerítési politika mellé szegődött. Németországot azonban hidegen hagyja ez a tény, mert a Harmadik Birodalom nem tekintett soha a Dardanellák felé és nem keresett felvonulási utakat. Ezt a jugoszláv politikusok is nagyon jól tudják és ezért vallják be, hogy a közep európai rendezés Németország részvétele nélkül szinte elképzelhetetlen. Ez a józan mérlegelés szerzi meg a délszláv államnak azt a tekintélyt, amelynek ma örvend.

A belgrádi sajtó kiemeli a pohárköszöntőben elhangzottakat és megjegyzi, hogy

a látogatáshoz fűzött remények a várakozáson felüli sikerrel végződtek, mert Jugoszlávia többet kapott, mint amit elvárhatott.

Ugyancsak Berlinből közlik, hogy Antics udvari miniszter tegnap délután felkereste Ribbentrop külügyminisztert és neki Pál kormányzóherceg megbízásából átnyújtotta a Kagarovics rend nagykeresztjét. Ugyanakkor Göbbels fogadta a jugoszláv sajtó képviselőit, akik elgondolásuknak adtak kifejezést a látottak és tapasztaltak felett. Különösen a hadsereg tagjainak felvonulása keltett mély benyomást. A sajtó képviselői résztvettek az operai előadáson is, majd vacsorán vettek részt.

XII. PIUS PÁPA DIPLOMÁCIAI TEVÉKENYSÉGE

(VATIKÁNVÁROS.) XII. Pius pápa

tegnap fogadta a bibornoki testületet, amely öt névnapja alkalmából melegen üdvözölte. A Szentatya válaszában többek között felemlítette, hogy legutóbb lépéseket tett az európai nagyhatalmak vezetőinél a béke megővése érdekében. Nagy örömmel szolgál — mondotta a pápa — hogy mindenütt a legtermészetesebb megértéssel fogadták kezdeményezéseimet.

A brit és francia sajtó a pápai lépéssel kapcsolatban azt írja, hogy XII. Pius pápa Mussolini és Hitler részéről biztositásokat kapott a béke megővésére vonatkozólag.

RÖVID HIREK

(KOPPENHÁGA.) A dán parlament dr. Munch külügyminiszter indítványára egyhangúlag fogadta és jóváhagyta a dán-német megemlékezési szerződést.

(VARSÓ.) Szemenjoff, az új varsói orosz követ tegnap mutatta be Beck külügyminiszter jelenlétében megbízólevelét Moszcicki államfőnek. Az új követ hangszólta, hogy célja a jó szomszédi viszony megteremtése és ápolása. Moszcicki elnök válaszában kijelentette, hogy igen nagy öröme szolgálna, ha ez az igyeket valóra válna.

(RÓMA.) Sir Lorraine és Ciano gróf tegnap újabb megbeszélést folytattak. A brit nagykövet hír szerint ismétlen biztosította Ciano gróftól, hogy az angol kormány politikai törekvéseinek nincs támadó jellegük. Egyesek tudni vélik, hogy Lorraine tolmácsolta ezután Chamberlain erre vonatkozó üzenetét.

(DAMASZKUSZ.) A szíriai nemzeti tanács terjedelmes emlékiratban tiltakozik az ellen a terv ellen, hogy az alexandrettei szadzákot Törökországban adományozzák. Ugyancsak Damaszkuszban közlik, hogy a kormányválságot megoldani még mindig nem sikerült, bár most hivatalnok jellegű kabinet összehozásán fáradoznak.

(HAINKING.) A mandzsú-mongol határincidens mérlegét a hsinkingi hivatalos közlés a következőkben jelöli meg: Elcsúszott 300 mongol katonák, leltek 95 szovjet gépet és elpusztítottak 14 támadó orosz tankot.

(BERLIN.) Burkhart danzigi népszövetségi főbiztos Berlinbe érkezett, ahol német politikai vezetőkkel tárgyalt. Kihallgatáson fogadja Ribbentrop külügyminiszter is. Burkhartnak azonban nincs kifejezett megbízatása Danzig ügyéről tárgyalni.

(LONDON.) Gamelin tábornok június 6-án 4 napos látogatásra az angol fővárosba érkezik.

(PÁRIS.) Bonnet külügyminiszter kihallgatáson fogadta Tatarescu román nagykövetet. Tatarescu megbeszélést folytatott Gentin francia kereskedelmi miniszterrel is.

(WASHINGTON.) Az angol uralkodópár Edmontonba, Alberta állam fővárosába érkezett.

(BRÜSSZEL.) A belga király október 24—28. napjaira hivatalos látogatásra hívta meg az angol uralkodópárt.

(WASHINGTON.) A haditengerészeti minisztérium újabb 24 hadihajót rendelt. Köztük kettőt 45—45 ezer tonnás hajót és egy 20 ezer tonnás repülőgépanyahajót.

(VARSÓ.) A Patt ügynökség szerint a lengyelországi áruk Németországon keresztül történő szállítása simán folyik és az idevonatkozó hírek tévedésen alapulnak.

(TOKIO.) A Római japán nagykövet hazautazott, hogy kormányával az olasz-japán viszonyról tárgyalásokat folytasson.

(JERUSALEM.) Tegnap ismét számos bombamerénylet történt, továbbá különféle terrorcselekmények.

(SANGHAI.) A japán és angol haditengerészeti főparancsnokok három órás megbeszélést folytattak a két országot érintő kérdésekről. Ugyanakkor Tokióból jelentik, hogy a mongol-mandzsú határon, valamint a távolkeleti harcfronton a harcok teljes erővel folynak.

(HAVANNA.) A kubai partokhoz érkezett zsidó emigránsok be nem engedése miatt utazásuk 12. júniusán

pában székelő kubai konzul lemondott tisztségéről.

(PÁRIS.) Franciaországban tegnap öt korosztályt az előírt idő előtt behívtak. Katonai behívások történtek Görögországban is.

(BUDAPEST.) A magyarországi választásokon kibukott Bornemissza és Mikec volt miniszterek hír szerint most a nyilaskeresztesek felé tájéko-

zódnak. A 8 Órai Újság, Bethlen István volt miniszterelnök lapja erre vonatkozóan éles bírálatokat mond a volt miniszterek pálfordulásáért, akik tavaly 74 társukkal kiléptek a kormányból. Az olaszországi Tribuna a választásokkal kapcsolatosan megállapítja, hogy a nyilaskeresztesek nem jelentenek komoly veszélyt a magyar kormányra nézve.

Nagy sikere van a Berlinben megnyílt román turisztikai és propaganda kiállításnak

(BERLIN.) A Harmadik Birodalom fővárosában május 26-án — mint megírtuk — ünnepélyes keretek között avatták fel a román propaganda- és sajtóügyi minisztérium vezetésében a román turisztikai és propaganda kiállítást, amely a IV-ik ilyen természetű rendezése a propagandaügyi minisztériumnak. A kiállítást a Haus des Deutschen Handwerk épületében rendezték meg, Radu Crutzescu Románia berlini miniszterének védnöksége alatt. A berlini román kiállítás gazdag és változatos anyagot mutat be, számos fényképet és diapozitívot, szövegeket, háziipari termékeket, nemzeti öltözet színpompás darabjait, olyan gazdag anyagot, amely nemcsak turisztikai érdekes, hanem művészi szempontból is valóságos látványosság. A kiállításon közszemlére tették ki a Transilvânia és a II. Károly király elnevezésű hajók kicsinyített mását, a Lares repülőgépkészletét kétféle modelljét és a Malaxa gyár sűrített levegővel hajtott vonatjának kicsinyített mását. Különböző madarak és állatok a hegyvidékekről és a Duna-deltáról, állati szarvak, szőrök, különböző vadásztrofeák mutatják be a kiállításon Romániát, mint a sport üzésére legmegfe-

lelőbb területet. A különböző turisztikai térképek bemutatják az ország természeti szépségeiben gazdag vidékeit, a mezőgazdaságot, a petróleumtermelést, a faipari üzemeket, a sóbányák kitermelését, a Duna-delta vidékét, a dunai vadászterületeket, a konstancai kikötő szépségeit és számos szemléltető kép, tájékoztató füzet és propaganda-füzet ismerteti a turisztikai lehetőségeket.

Tekintettel arra, hogy a berlini román turisztikai kiállítást a kölcsönös viszonyosság alapján rendezték meg és a román propaganda és sajtóminisztérium palotájában — mint megírtuk — megelőzőleg nyitották meg a német turisztikai kiállítást — a német illetékes hatóságok részéről a berlini román kiállítás a legmegszébbmő támogatást élvezte és így módon lehetőség nyílt arra, hogy a román propaganda és sajtóügyi minisztérium megismerhesse a Harmadik Birodalom illetékes tényezői és lakossága előtt is Románia festői szépségű helyeit, látványosságait, amelyek kétségtelenül számos népet, természetbarátot fognak ösztönözni arra, hogy látogatást tegyenek Romániában.

Végzetes szerencsétlenséget okozott az alkohol

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Súlyos szerencsétlenség történt ma reggel a vasútállomás mellett. Suciu Ioan Brutarilor-ucca 12 szám alatt lakó munkás ittas állapotban hazafelé tartott. Az úgynevezett „repülőhid” előtt megbotolva, olyan szerencsétlenül esett el, hogy koponyáján súlyosan megsérült. A közelben orszolgálatot teljesítő Japu

re Ioan rendőr azonnal kihívta a mentőket, akik megállapították, hogy Suciu Ioan koponyaalapi törést szenvedett. A szerencsétlenül járt férfit valóságos állapotban szállították a klinikára, ahol azonnal műtétet hajtottak rajta végre. Állapota azonban továbbra is igen súlyos és kevés remény van az életbenmaradására.

— **Hőfőherke és a hét törpe szinpadon.** Hetényi Elemér legújabb meseoperettje, a Hőfőherke és a 7 törpe, e hó 11-én, vasárnap délután 4 és fél óra kor kerül bemutatásra a román kath. gimnázium dísztermében. Gondos előadásban, jól megválasztott szereplőkkel és a pompásan betanított kiváló 7 törpével. Az általános érdeklődésre való tekintettel ajánlatos jegyekről előre gondoskodni. Jegyek 11-éig, vasárnap reggelig a színház pénztáránál már a mai naptól fogva válthatók, az előadás napján a kath. gimnáziumban.

— **A KATONAI TÖRVÉNYSZÉK HIREIBŐL.** A kolozsvári katonai törvényszék tegnap ítélkezett Vlascan N. tizedes és Pencas Iosif közlegény fölött, akik katonai holmikat loptak és azokat a falusiaknak Belényes környékén eladták. Vlascan tizedes büntetése 8 évi börtön. Pencas és Faca Nicolae nevű büntetésé 2—2 évi fogház, míg a katonai holmikat megvásárló Ciupa V., Bota G., Kristof J., Kun P., Bota J., Todoca J., Henegan I. és Cociu I. vádlottakat egyenként 6—6 havi és 1—1 napi fogházra, valamint 2000 lej pénzbírságra ítélte.

— **Lefűlélték a betörőt.** A kolozsvári rendőrség ma reggel letartóztatta Balázs Sándor helybéli lakost, aki néhány nappal ezelőt betört Copci Anna Jorga-ucca 2. szám alatti lakásába, ahonnan 16 ezer lej értékű ruhaneműt vitt el. Balázs ügyében tovább folyik a nyomozás.

— **A FRANCIA SAJTÓ A ROMÁNIAI VÁLASZTÁSOKRÓL.** Párisból jelentik: A francia sajtó rendkívül lelkes hangon számol be a romániai választásokról, amelyek a kormány kiváló politikájának legtekélyesebb igazolását jelentik. Ez alkalomból a sajtó rendkívüli melegséggel emlékezik meg II. Károly király öfelségének egyéniségéről és Calinescu miniszterelnök nagyjelentőségű munkájáról.

— **FÖLDRENGÉST ÉSZLELTEK JUGOSZLÁVIÁBAN IS.** Belgrádból jelentik: Péntekre virradó éjszaka Sienitza helységben is heves földrengések érzelték, amelyek nagy riadalmat okoztak a lakosság körében. Az anyagi kár jelentős, de emberéletben nem esett kár.

— **NINCS SZÓ A NYUGDIJAK LESZÁLLÍTÁSÁRÓL.** A májusi nyugdíjak kifizetésekor számos nyugdíjasnál kisebb-nagyobb levonásokat észlezték, köztük egyeseknél ezer lejen felüli összeget is. A pénzügyigazgatóság illetékes ügyosztályfőnöke ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy nincs szó a nyugdíjak általános csökkentéséről, csupán egyesek tévesen megállapított drágasági pótlékát helyesbítette a bukaresti nyugdíjintézet és ezt a megállapítást a pénzügyigazgatóság végrehajtotta. A panaszokkal leghevesebb a bukaresti nyugdíjintézethez fordulni.

Az új erkölcs

A tudósok, a szociológusok és az írók között mindig ellentétes felfogás és álláspont alakult ki az erkölcs kérdésében. Valahányszor a lelki alap megállapításáról volt szó, mindannyiszor éppen olyan sokféle következtetésre jutottak, mint amilyen különféle voltak a kiindulási adatok is. Több évvel ezelőt Bogdán Duica, a kolozsvári egyetem tanára megkísérelte, hogy szemléltetővé tegye annak a román népnek az erkölcsét, amely az ortodoxinának rendithetetlen híve, annak a román földművesnek az erkölcsét, aki függetlenül a történelem egyes fejezeteitől, amelynek szenvedő, vagy boldog résztvevő alanya volt, mindig megőrizte azt a lelki arcképet, amely vallásos életéből alakult ki. A szociológusok a maguk részéről megkísérelték, hogy bebizonyítsák a társadalmi formák erkölcsének létezését és azt a lelkiismeretet, amely a gazdasági tevékenység fejleményeként született. A német nép részére ennek a lelki arcképnek, erkölcsnek a bemutatása igen könnyűvé vált és Max Weber, a kiváló német szociológus, ma már pozitív anyagot gyűjthetett össze ezen a téren. Romániában azonban a társadalmi erkölcs megállapítása és igazi képének bemutatása még hosszú tanulmányozást igényel.

Pontosan csak a közéleti erkölcsről beszélhetünk. Hogy ez milyen volt a múltban, általánosan ismeretes. És a múltnak ezért az erkölcséért nemcsak az embereket kell és lehet felelőssé tenni, hanem a régi rendszert is. Az ellenmondás nem annyira a formákban nyilvánult meg, mint inkább a közélet alapján. A nemzet egysége volt mint lelki tényező, de lelki törése volt, egyensúlyozatlanság, az állami élet kerekének forgatagában. A parlament a politikai nép tényezője volt és nem az anyagi és lelki javak népé.

Gyakran megváltozott az alap, mely csak fictiókra támaszkodott. Az egység jelensége a valóságban a közélet legkülönbözőbb ágazataiban szétfoszott. Az új szellem és új rendszer bevezetésével azonban most a történelemben először elérkeztünk ahhoz a korszakhoz, amikor a parlamenti megbízottak társadalmi és szellemi tevékenységét is kell kifejeznie. Az átalakulás annyira gyökeres, hogy minden nagyobb erőfeszítés nélkül megállapítható: új erkölcs alakult ki az állami és a társadalmi életben is. És melyek ennek az átalakulásnak a megnyilvánulásai? Öröndetesen állapítható meg, hogy az új alkotmány életbeléptetése után megtartott választásokon a román nép öntudatosan és komoly formában nyilatkozott meg amellett, hogy az alkotó csoportok rendfokozati összefogását tartja szükségesnek. Az egyéni érdekek helyett az összesség szempontjai és érdekei érvényesültek. Megvalósult a mély, belső lelki egység, melyből kétségtelenül értékes gyümölcsök fognak megteremni és véglegesen megszünt a demagógia rendszerének lehetősége.

Lehetséges, hogy a teológusok és a szociológusok között tovább is folyni fog a vita, éppen úgy, mint eddig, az államéleti és közéleti erkölcs tekintetében, de az kétségtelen, hogy az új rendszer és új szellem új elemet teremtett a modern állam megépítésének fegyvermezzét gondolatát. Románia lakossága a közéletben és a közszereplésben ma már nem a parvenység eszközét látja és nem az ellentétek forrását az állam és a társadalom között. Az új parlament új erkölcsi alapokon nyugszik, új értékeken, amelyek annak a forradalmi, újító lelkiületnek az eredményei, amely gyökeresen átitatta egész nemzeti életünket.

— **Rajzkiállítás a román kath. főgimnáziumban.** A kolozsvári román kath. főgimnázium június 2—3—4 napjain a tanulók által készített rajzokból kiállítást rendez. A kiállítás megtekinthető a fentebbi napokon délelőtt 9—12 és délután 3—6 óráig. Az igazgatóság a szülőket és a tanúgy barátait ezúton hívja meg.

Felmillió lej értékű tengeri és tengeri üszielt kap Máramaros megye szegénysorsu lakossága

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Dr. Tataru Coriolan Szamostartomány királyi helytartója, mint megirtok, helyszíni szemlét során győződött meg a tartományhoz tartozó különböző vidékek lakosságának gazdasági helyzetéről. A királyi helytartó megállapítása szerint Máramaros tartomány vidékein a lakosság egyes részei komoly szükségét szenved egyes élelmiszerekben, különösen tengeriben és tengeri üszieltben. A királyi helytartó most félélmillió lej rendkívüli segélyt utalt ki a királyi helytartóság kezébe. Ebből az összegből Máramaros megye nélkülöző lakossága részére tengeri és tengeri üszielt vásárolnak és azt ingyen osztják szét a szegénysorsu lakosság körében.

Panaszok a szemétkihordás körül

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Tegnap színi cikkben írtunk a köztisztasági szolgálat vajdó kérdéseiről. Ezzel kapcsolatban megállapítottuk, hogy a városnak ez az üzeme többirányú kísérletezés ellenére sem tud megfelelni a követelményeknek. Így például a város külső részein nemcsak az utcák takarítását nem bírja rendszeresen ellátni, hanem a szemétkihordás kérdését sem tudja az általános kívánalmaknak megfelelően rendezni. Bár a város vezetősége a legváloosabb utcákban is könyörtelenül behajtja a házhalajdonosoktól a köztisztasági illetéket, mégis előáll az a helyzet, hogy egyes utcákban hónapokon keresztül nem jelenik meg a szemétkihordó. Több külvárosi utcából érkeztek szerkesztőségünkhez panaszok a köztisztasági szolgálat működése ellen, most pedig a Bogdan Hasdeu-ucca hallatja szavát. Ebben az utcában a lakosok kényes helyzetben vannak, mert egy hónapban csak egyszer jár feléjük a szemétkihordó. Addig a szemétkihordó az udvaron poshad, büzik és fertőző a levegőt, s az egész városnegyed lakosságát járvány nyál fenyegeti. A város köztisztasági ügyosztályának átmenetileg, amíg a szolgálat újjászervezése megtörténik, sürgősen gondoskodnia kellene, hogy a lakosság részéről elhangzó ilyen panaszokat haladéktalanul orvosolja.

A törvényeket az ország összes polgárai kell ismerjék...

így írják elő a jogszabályok. És teljes joggal, mert ismerve azokat, tudjuk, hogy mely esetben követünk el törvényellenességeket és hogy a büntetéseket elkerüljük, óvatossá leszünk. Hasonlóképpen kellene az embernek az étkezésre vonatkozó szabályokat is figyelembe vennie, mert ha nincs ezekre tekintettel, akkor könnyen megbetegszik, ez tehát a büntetés.

Azonban, hogy megrövidítsük ezen büntetés időtartamát, használjuk az orvostudományban kiválóknak elismert Gastro D. gyógyszer, mely egy Amerikában felfedezett gyógynövény kivonatából készül. A Gastro D. hatása gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegségeknek, valamint gyomoridegességeknek egyenesen meglepő. Orvosok és ajánlják.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti Calea Victoriei 124.

— AZ ÚJSÁGÍRÓ FELESÉGÉNEK TRAGÉDIÁJA. Megdöbbentő szerencsétlenség játszódott le tegnap délután a fővárosban. Dragos D. Vranceanu újságíró felesége az erkélyen túlságosan kihajolt és egyensúlyát veszítve az úccára zuhant és kórházba szállítása után kevéssel borzalmas kínok között lélegzett.

Négy szakosztály létesül a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak szakmai szervezetén belül

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A szamostartományi magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak szakmai szervezetének igazgatótanácsa Babes Ioan elnök letével ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a belső munka hatályosabbá tételére négy szakosztályt állítanak fel, amely külön-külön végzi munkáját. Az első szakosztályba sorozzák a bank- és biztosítási tisztviselőket, másodikkba a gyári és üzemi tisztviselőket, harmadikkba a különböző magánvállalatoknál dolgozó tisztviselőket, végül a negyedik alosztályba a kereskedelmi alkalmazottakat. Az egyes alosztályok rövidesen külön taggyűlést hívnak össze és kebelükben 25-25 tagu vezetőséget választanak.

Az általános szakmai ügyeket hét külön bizottság végzi. A létrimum megállapítására, valamint az árindex állandó ellenőrzésére kirendelt bizottság Jovanel Dimitrie elnöklésével fog működni. Ugyancsak Jovanel Dimitrie

vezetése alatt végzi munkáját majd a pénzügyi bizottság is, amely a cég anyagi ügyeit hivatott intézni. A kulturális bizottság munkáját dr. Görög Ferenc, a Minerva Nyomda műintézet cégjegyzője, a társadalombiztosító bizottság munkáját pedig dr. Lobstein Sándor irányítja, az otthon-bizottság, amely a székház-akciót hivatott intézni, Peller Lajos vezetése alatt fog működni. Elhatározta a cég igazgatótanácsa, hogy rövidesen román és magyar szaklapot ad ki. A szerkesztőbizottság irányítását Botos János, a Háztulajdonosok Szövetségének főtákará, az ismert kitűnőtollu újságíró fogja végezni. Külön bizottság intézi a vidéki szervezetek ügyeit dr. Chirila Victor banktisztviselő vezetése mellett.

Az igazgatótanács a szakmai szervezet jogi ügyeinek intézésével dr. Pop Ioan és dr. Deutsek Géza ügyvédek bízta meg.

Lezárultak a szavazások

Eddig kilenc megválasztott képviselője van a magyarságnak

(BUCURESTI.) (Rador.) A csütörtöki és pénteki választások eredményei a teljes rendben lefolyt választások után a következők: Képviselők lettek:

BUCEGI TARTOMÁNY

Mezőgazdasági csoport: Armand Calinescu, Ghelmegeanu, M. I. Raducanu, C. C. Zamfirescu, D. Niculescu, N. Stinghe, Gh. C. Curca, A. Negulici, J. Bunea, J. P. Nedelcu, J. Hodoroaga, Vlad Mardarasu, Radu P. Popescu, Oprea Stan Eremia, Ion Calimachi, Florea Enea, Serban Tasian.

Ipari és kereskedelmi csoport: Stan Ghitescu, br. Szentkereszthy Béla, N. Rizescu Branesti, C. Movileanu, C. Sandulescu, Ion Giulescu, Ion Moraru, Gheorghe Botescu, Ion Mosoiu, Nicolae N. Bobancu, Aurel Marinescu, Alexandru Branitschi, Moise Popa, Stefan Valcu, Boér Sándor és D. Ionescu Lidza.

Az értelmiségi csoportban: Voicu Nitescu, Aurel Negus, Munteanu Ramnic, M. Gheorghe Cocos, Vasile V. Vargolici, D. Cioc, Justin Stanescu, C. Olaru, Gr. Ivanceanu, Ion Nicoalescu, L. Mihail Mihailianu, Ph. Capidan, Remus Nestor, dr. Gh. Dumitrescu, Ion Popa, D. Ralet, Theodor Banescu, Nicolae Anghel, C. Bletescu, Stefan E. Dobancu.

A MEZŐGAZDÁK LISTÁJÁN MEGVÁLASZTVA

Temes: Adam Niclae, Marsa Pavel, Avram Ion, Vida Ioan, Marza Simion és Ghebelean Lazar.

Suceava: Buzila Petre, Theodor Stefan, Ungurianu Ilarion, Ioachinciu Octavian.

Alsódunai kerület: Gh. Dumitru Mare, Neagu Petrache, Jerca Ion és Baesu Petre.

Maros: Adamoiu Iacob, Dobrota Ilie, Daianu Ion és Taoganel Stefan.

Bucegi: Bunea Ion, Hodoroaga, Eremia, Stan Oprea.

Pruth kerület: Apavaloaiei Leon és Pancu Vasile.

Dnyeszter kerület: Platon Vartolomeu, Pelin Iacob, Iurcu Theodor és Bacu Marcu.

Szamoskerület: Barlea Gheorghe és Babau Ioan.

SZAMOSTARTOMÁNY

Értelmiségi csoport: Dr. Zigre Nicolae, dr. Silviu Dragomir, Victor Jinga, Iuliu Moldovan, Pop Traian, Lupas Ioan, Serban Mihai, Eugen Dunca.

Kereskedelmi csoport: Dr. Soós István, dr. Bartha Ignác, Virgil Andru, Pascu Valer, Ghetiu Victor, Dumitrescu Gheorghe, Anderco Artur, Maior Ioan.

Mezőgazdasági csoport: Alexandru Vaida Voievod, Scridon Leon, Barlea Gligor, Babau Ioan, Macavei Andrei,

Georgea Victor, Ciordas Ovidiu és Olteanu Petre. E csoport két magyar jelöltje: br. Jósika János és dr. Asztalos Sándor nem nyerték el a megfelelő számú szavazatot.

Kiestek a választások során még a következő jelöltek: Mezőgazdasági csoportban: Fodoreanu Gheorghe, Lucian Alexandru, dr. Boticiu Romulus, Farcas Victor, Valcea Ioan, Juga Gavril. A kereskedelmi csoportban: Dan Sever, Jacob Adrian, Gherman Laurean, Puscasiu Iosif, Nanu Alexandru, Barbul Eugen, Martalogiu Ioan, Todea I. Gheorghe. Az értelmiségi csoportban: Onisifor Ghibu, Moldovan Victor, Matei Ioan, Popoviciu Petre, Man Dumitru és Bohatier Alexandru.

TENGERTARTOMÁNY

Mezőgazdasági csoport: Corneteanu, Rujinschi, Butu Aurel, Maltazeanu, Belu Theodor, Chistu Tencop, Serbescu Vasile, Isaia Manu.

Ipari és kereskedelmi csoport: Banu Lascar, Mateescu Vasile, Sacheti Francis, Rizescu Dumitru, Andreevici N., Baci Gheorghe, Covaci Vasile, Nicolau Vasile, Panaitescu Spiridon és Toporof Gh.

Értelmiségi csoport: Abdulahin Selim, Huhulescu Scarlat, Istrate Stefan, Radovici Ion, Theodorescu, Valachu Ion, Lefterof, Ioan Jordan és Nicolof Jestion.

MAROSTARTOMÁNY, UDVARHELYMEGYE KIVÉTELESEL

Mezőgazdasági csoport: Adamoiu Jacob, Daian Ioan, Boros V., Dobrota Ilie, Maior Victor, Orosz Károly, Coganel Stefan, Ratiu Simion az Andráse, gróf Toldalagi Mihály magyar jelölt helyzete csak az udvarhelyi eredmények beérkezése után tisztázódik.

Ipari és kereskedelmi csoport: Gróf Teleky Ádám, Tompa Lajos, Ciupa Jonel, Crisan Gavril, Ludwig Gyula, Gust Valdemar, Prall Gusztáv és Martin Nicolain.

Értelmiségi csoport: Baciú Aurel dr., Comsa Aurel, dr. Filó Ferenc, dr. Kovács Károly, Mihai Dionisie, Popa Cornel, Popa Ilie és Simoneti Pompeiu.

OLT TARTOMÁNY

Mezőgazdasági csoport: Titeanu Eugen, Radian Alex, Marian Ioan, Potarca Virghil, Mirica Vasile, Mirica Nicolae, dr. Jonescu Ilie, Mitescu Ioan.

Ipari és kereskedelmi csoport: Tatarescu E. Simian I., dr. Stanica V., Tomescu Dumitru, Andreescu N., Balanescu Constantin, Popescu Ilie és Topardea Traian.

Értelmiségi csoport: Cantacuzino G. Camenita Vasile, Tetoianu Constantin, Badean Petre, Geanca Teodor, Jovipale Nicu, Gheorghescu Ioan és Hortopan Gligore.

SZUCSAVA TARTOMÁNY

Mezőgazdasági csoport: Moldovan Dumitru, Buzila Petre, Flondor S. Joachim Oct, Stoianovici, Nicu, Teodor Stes, Ungureanu Ilarion, Zalozetchi Vladimir.

Ipari és kereskedelmi csoport: Achimescu P. Ardeleanu C., Cazacu Jon, Anta Florea, Giurumescu Mavracodat, Melinte Gr.

Értelmiségi csoport: Candea Romulus, Capra Ioan, Hachman Max, Manu Gr. Nastase Eremie, Patac Egon, Popovici Pr. Traian, Rotica Gavril.

TEMES TARTOMÁNY

Mezőgazdasági csoport: Jebeleanu J., Marza Stefan, Gherman Eftimie, Anton Stel, Nasta I. Adam A. Gavrovici, Simeon, Pavel Morsa, Joan Avram.

Ipari és kereskedelmi csoport: Beisinger Franz, Ercant Nerva, Mioc Romulus, Popescu Gligore, Schonborn Josif és Junghans.

Értelmiségi csoport: Coriolan Baran, Brudariu Adrian, Brediceanu Caius, Ceic Ioan, Candea Constantin, Nerlea Alexandru, Suiaga Victor, Anton Bodan.

DNYESZTER-KERÜLET

Mezőgazdasági csoport: Vajoreanu Dumitru, Roznovanu Todor, Petrescu Marin, Molin Virgil, Gheorghescu Gheorghe, Filipescu Gh. Ene, Nicolae Marian, Simion Rusu, Constantinescu N. Voivodescu Stelian, Alexandrescu Roman Petre, Urnitescu Ghica.

Kereskedelmi és ipari csoportba: Valcovic Victor, Andreescu Stons, Gigurtu Ioan, dr. Ernest Ene, Cernea A. Constantin Ion, Dumitrescu Grigore, Dorel, Rumuzache Petre.

Értelmiségi csoportban: Gafencu Gligore, Radulescu M. Luguianu, I. Rosetti, Al. Hortolomei, N. Dr. Banu Gh., Nicolae, Algiu C. Demonstene Botez, Herescu Hodis, Alexandru Strat G. dr. Mezincescu Visoianu, Aznavorian, Malinescu V., Martinescu Traian, Olteanu Radu, Petrus Radu.

A SZENÁTORVÁLASZTÁSOK

(BUCURESTI.) (Rador.) Tegnap folyt le a 88 szenátori helyre a választások a legteljesebb rendben. Bucurestiben megválasztották a tanítók közül Dv. Tizoni, Theodor Jacobescu, a közép iskolai tanárok közül Gr. Oraseanu és C. Cadea, az egyetemi tanárok közül C. Stoicescu, Vasilescu Carpen, a papság részéről Popescu Nicolae, Partenie Petre, a mérnökökből Nicolau Gh., Dracea M. Így többen kisebb számú szavazatot kaptak, az orvosok közül Neadea Niculescu asszony és dr. Jacobovici, az állatorvosokból Constantinescu Gh. és Jonescu Braila, a gyógyszerésztükből Jonescu M. Dimitrie és Pop Corneliu Iuliu írók és a képzőművészek közül Al. Sandulescu, az Újságíró Szindikátus elnöke és Jon M. Sadoveanu kultuszállamtitkár.

Iamandi igazságügyminiszter körrendeletet intézett az összes szavazó körzetekhez, hogy a választási eredményekről felvett jegyzőkönyveket haladéktalanul terjesszék be hozzá, hogy a szavazatok végsőleges összesítése és a hivatalos lapban való közzététele megtörténhessék.

Rádió

JUNIUS 4. VASÁRNAP

BUCURESTI. 8.30: Torna, vidám zene, reggeli hangverseny, orvosi és háztartási tanácsadók. 9.45: Istentisztelet gyermekeknek és felnőtteknek. 12: Lemezek. 13: Hírek, időjárásjelentés és időjelzés. Zenekar. 15: Időszertű anyag. 16.45: A katonai előkészítő nevelésórja. 17.45: Könnyű zene lemezek. 18: Üzenetek. 18.15: Tánclémezek. 19: Időszertű anyag. 19.15: Enekkar. 22.15: Hanglemezek. 23.15: Könnyű zene. Majd hírek külföldre.

BUDAPEST I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10.30: Evőzs ünnepség. 11. Ref. istentisztelet. 12: Egyházi ének, szentbeszéd. 13.30: Zenekar. 15: Hanglemezek. 16: Előadás. 16.45: Cigányzene. 17.30: Előadás. 18.10: Hangverseny. 19.10: Csevegés. 19.40: Szalonzene. 20.15: Hírek. 20.25: Cigányzene. 21.20: Vigjáték. 22.40: Hírek. 23: Hanglemezek. 24: Katonazene. 1.05: Hírek.

AZ ÓDONKASTÉLY REJTÉLYE

● IRTA: E. FRIEND ●

(14.)

Szűk folyosóra vezetett a lépcső. Itt már égett egy csupasz villanykörte, de olyan betegesen lápadt fényvel, épp, hogy meg lehetett látni az ajtót, melyen bekopogtatott.

Az olyan embernek, aki még soha nem járt itt és a ház külseje, az ódon kapu, ijesztő lépcsőház és folyosó szerint képzelte el: bizonyára nagy meglepetés lett volna ennek a nagy szobának szép és előkelő berendezése. Hatalmas, süppedő szőnyegek tompították a járást teljesen hangtalanra, nehéz bársonyfüggönyök körítették az ablakokat, melyek alatt, egészen a fal hosszúságában óriási kerevet húzódott. Egy fényezett ébenfa asztal és köröskörül mélyöblű kardsszékek egészítették ki a bútort.

Minden kényelmes puhasága ellenére is a szoba cseppet sem tűnt fel otthoniasnak. Valami komor tunyaság, hangtalanul leselkedő vadáság rejtőzött a szobában a puha szőnyegek és bútorok mélyén, mint a tigris bársonykevert karmái.

Itt sem volt teljesen világos. Még nem gyújtottak villanyt és az uccán már a szürkület terjengett. De azért pontosan ki lehetett venni a körvonalakat.

— Jó estét... — mondotta a belépő ember. Magas, férfinel szokatlan, füsttűszerű hangja volt.

A köszönetre senki sem felelt. Az ember csak állt a szoba közepén, mint aki biztos a dolgában.

Akkor magas, sovány, tragikus nőalak emelkedett fel a pámlágról. Emberek egykedvűen állt a szoba közepén. Mindössze csak egy alig észrevehető mozdulatot tett. Halvány utánzata volt ez a meghajlásnak.

Most rekedtes, fojtott hang szakított a csendbe:

— Nos, Lew, akar nekem valami jó ujságot mondani? — mondta az asszony.

Szemernyi kedvesség nem volt a hangjában. Valami türelmetlen láz, ideges forróság fűtötte a szavakat.

Lew hosszan vizsgálta a nő csontos, beesett arcát félelem nélkül, egykedvűen nézett az ijesztő sóvár-lángu szemekbe. Sokára szólalt meg. Különös ellentét volt a komor mondanivaló és a gyerekesen magas hang között:

— Mr. Deaborn meghalt, asszonyom... ez volt a válasza.

Egy percig dermedt csend sulyosodott a szobában levő két emberre, a sötétbevesző bútorokra. Akkor artikulátlán, vad kiáltás tört elő az asszony melléből. Nem lehetett volna megtudni, miféle érzés hozhatta létre ezt a hangot. A fájdalom, öröm, kétségbeesés, az iszonyat, vagy a diadal?...

Odaugrott Lewhez:

— Átkozott, ugye megölted?

— Autóbaleset érte... — mondta Lew és megrántotta a vállát. Különböző, nem értem... Miért izgul? Hát ki akarta, hogy meghaljon?... Ki biztatott fel arra, hogy... De én nem szeretem az ilyesmit... Hát nem egyszerűbb, ha például hirtelen elromlik a fém és a kocsi...

Hangja utálatosan sipított, amíg ezt tette hozzá:

— Meghalt, kész... Nem tehetek róla.

A szoba egyre sötétedett. Ijesztő árnyékok keltek életre benne.

Lew csak állott, mozdulatlanul, nem szólalt meg többé. Az asszony maga elé susogott eszelősen:

(Folytatása következik.)

TESTEDZÉS

Budapesten dől el a román csapatok KK-szereplésének ügye

(BUDAPEST.) A Közép-európai Kupabizottságaszerdántartja legközelebbi ülését a magyar fővárosban. Az ülésen részt vesz a román labdarugószövetség képviselőjében dr. Luchide Octav is, aki kéri fogja, hogy a csehek visszalépése folytán megüresült helyekre román, illetve jugoszláv csapatoknak biztosítsanak helyet a kupa mezőnyében. Román sportkörökben bizonyosra veszik, hogy sikerülni fog

meggyőzni a KK-bizottság tagjait, hogy az idei kupaküzdelmekbe 2 román és 2 csapat indulhassék. Lehet azonban, hogy a kérést elutasítják és a kupamérkőzések érdekességének fokozására német, vagy lengyel csapatok bevonását fogják javasolni. Az sem látszik kizártnak, hogy az alapító országok: Magyarország és Olaszország csapatai kapnak nagyobb képviselőket a kupában.

Román megfigyelő a magyar-olasz mérkőzésen. Bukarestből jelentik: Luchide Octav dr., a román labdarugószövetség igazgatója a jövő héten Budapestre utazik, ahol csütörtökön megtekint a magyar-olasz válogatott labdarugómérkőzést. Tapasztalatairól Bukarestben beszámolót tart és ennek alapján készítik elő a román csapatot az olaszok elleni mérkőzésre.

60 nevezés a román birkózó bajnokságokon. Bukarestből jelentik: Junius 9-10 én rendezik meg Románia birkózó bajnokságait. A bajnoki küzdelmekre eddig 60 versenyző adta be nevezését. A román birkózó szövetség úgy döntött, hogy a bajnoki versenyek eredményei alapján fogják kijelölni az augusztusban sorra kerülő Balkán-játékokra kiküldendő birkózókat.

Langenus, Thompson és Beranek az olasz válogatott portyamerkőzéseinek játkvezetői. Milanóból jelentik: Az olasz labdarugó válogatott tegnap Pozzo szövetségi kapitány vezetésével elindult portyájára. A három mérkőzésből álló portya játékevezetői: junius 4-én, Belgrádban: Langenus (belga), junius 8-án, Budapesten: Thompson (angol), junius 11-én, Bukarestben: Beranek (német).

Európa vívóbajnokságait Meranóban augusztus 31.—szeptember 14. között bonyolítják le. A bajnokságokra felvonul a teljes magyar vívógárda is.

Klubközi atlétikai versenyt rendez vasárnap a Szamos-liga. A Szamos-liga vasárnap a kolozsvári Károly király stadionban klubközi atlétikai versenyt rendez. A verseny délelőtt 9 órakor kezdődik.

A Haggibbor felhívása. A Haggibbor sportegyesület ezúton értesíti tagjait, hogy az egyesület is meghívást kapott a junius 8-iki sportünnepségre. Ezzel kapcsolatban felhívja az egyesület tenisz, uszó, torna, atlétika, vívó, futball, asztali tenisz, kérempár és turista szakosztályok tagjait, hogy teljes sportöltözékben és felszereléssel jelenjenek meg junius 8-án délután fél 3 órakor a városi sporttelepen. A vezetőségi tagok fehér cipőben, fehér nadrágban és ingben, kék nyakkendővel, kék sapkában és sötétebb felső kabátban jelennek meg. Felvilágosítással a Haggibbor titkársága szolgál. (Telefon: 26—92.)

Iglói negyedik helyen végzett Helsinkiben. Helsinkiből jelentik: A nemzetközi atlétikai verseny legérdekesebb száma az 5000 méteres síkfutás volt, amelyen a legjobb finn és eszt futókat indult a magyar Iglói is. A fáradt magyar versenyző nem váltotta be mindenben a várakozást, mert csak negyedik helyen tudott végezni a kinttű finn futókkal szemben. Eredmények: 5000 m: 1. Mikki finn 14 p 26.8 mp. Pompás eredmény. 2. Salminen finn 14 p 46.4 mp. 3. Laihioranta finn 14 p 51.7 mp. 4. Iglói 15 p 03.8 mp. 100 m: 1. Strandberg svéd 10.6 mp. 2. Savolainen finn 10.7 mp, gerely: 1. Nikkanen finn 72.67 m.

Hogy pontozták le a magyar öklvívókat Temesváron? Párisból jelentik: A nemzetközi öklvívószövetség tegnap hozott ítéletet a magyar öklvívók temesvári szereplése során lezajlott pontozási botrány ügyében. Emlékeztet, hogy a magyar öklvívók két évvel ezelőtt felülművették a szlovén csapatot Temesváron. A Magyar Öklvívó Szövetség feljelentése alapján vizsgálat indult meg az ügyben. A Nemzetközi Öklvívó Szövetség a vizsgálat alapján Aureliu pontozó működési jogát örökre felfüggesztette. A román szövetség jogorvoslatát keresett és ennek alapján újra a NOSZ elé került az ügy. Kiderült, hogy Aureliu, a temesvári kerület elnöke egy magasrangú ur fellépésére változtatta meg az ítéletet. Ezért — két év után — a NOSZ felmentette Aureliut. Eljárása miatt azonban rosszallását fejezte ki.

A magyar csapat összeállítása az olaszok ellen. Budapestről jelentik: Dr. Dietz szövetségi kapitány az eredeti tervektől eltérően csak a mérkőzés előtt állítja össze csapatát az olaszok ellen. Belfenteseik azonban tudni vélik, hogy a következő összeállítású csapat vívja meg harcát csütörtökön az azzurikkal: Szabó — Kőrösi, Biró — Lázár, Turay, Balogh — Szántó, Cseh, Zsengellér, Sárosi dr., Gyetvay.

Szék - sport

Megváltozott a Tekész-szövetség rendkívüli közgyűlésének színhelye

A szövetség elnöksége ismételtelen közli az egyesületekkel, hogy a vasárnapra kitűzött rendkívüli közgyűlés nem a városháza dísztermében, hanem a CFR klubhelyiségében lesz vasárnap reggel 9 órai kezdettel (Calea Marechal Foch No 23.), melyre az elnökség kéri az összes egyesületek megbízottainak pontos megejelését.

A tekessport híreiből

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Hirt adtunk arról, hogy az Echo kulturális és sportegyesület vasárnap délelőtt pontosan 10 órai kezdettel a Magyar Színházban nagyszabású kulturális és sportünnepet rendez, mely igen szép eseménynek ígérkezik. Az ünnepség részletes műsora a következő: Himnusz. Dr. Ioan Chirila munkügyi vezérfelügyelő a Munka és Öröm elnökének beszéde. Ivan Octavian klubelnök ünnepi beszéde. Férfi és női szabadgyakorlatok, férfi lógyakorlatok, az Echo ének-karának első nyilvános bemutatkozása Kárpáti Emil karnagy vezetésével, női korlátgyakorlatok, buzogánygyakorlatok, tíz perc szünet, melyben nemzeti dalokat adnak elő és a kispárosok 35 tagú zenekara Bachner György vezetésével szórakoztató zenét fog adni. Szünet után a műsor a következő: Férfi nyújtó gyakorlatok, az énekkar újabb számai, férfi korlátgya-

korlatok, női lebegőgerenda gyakorlatok, női és férfi műszabadgyakorlatok, női és férfi gulák, nemzeti táncok, záróünnepség. A nagyszabású ünnepséget, az összes illetekkel együtt 9 és 14 lejes belépődíjjal lehet megtekinteni, ami mindennél jobban jellemzi az Echo vezetőségének aldozatosságát és komoly sportfejlesztő készségét.

A kerületi szövetség értesíti az összes tekezőket, hogy a CFR vezérigazgatósága díjtalan utazást engedélyezett Bukarestbe a junius 8-iki ünnepségekre. Erre való tekintettel felhívjuk az összes tekezőket, hogy jelentkezzenek a kerület titkárságánál naponta a hivatalos órák alatt (12—1 és délután 5—8) az utazásra, díszfelvonulásra stb. vonatkozó ügyek megbeszélése végett. Az ünnepségen résztvevők az előírt sportöltözékben vonulhatnak fel.

Surisztika

Autós kirándulás Szamosujvárra és Kőrő-füredre. A kolozsvári Kolping Legényegylet és zenekara 1939. junius 4-én, vasárnap reggel 7 órai indulással autós kirándulást rendez a következő utiterv alapján. Délelőtt Szamosujvár nevezetességének megtekintése. Ugyanakkor a fuvószenekar ténylet ad. Délután Kőrő-füred majális, ahol a Kolping zenekar hangjai mellett kellemes szórakozás és tánc várja a közönséget. Kirándulásukra vendégeket szívesen látunk. Jelentkezni lehet péntek este 10 óráig az egyesület Barón L. Popucca 3. szám alatti helyiségében.

(Folyó hó 4-én a következő utiránnyal rendez kirándulást a KMCS turista szakosztálya: Bükk, Árpádcuccs, EKE-forrás, Gorbó-völgy. Indulás reggel 7 órakor az Opera elől. Vendégeket szívesen fogad az egyesület.

Reuter jelenti:

(RÓMA.) Itália és Argentina között kereskedelmi szerződés jött létre.

(STOKHOLM.) A svéd kormány a norvéghoz hasonlóan 8 torpedóuzó motorberendezést rendelt meg Itáliában.

(BERLIN.) A német sajtó nagy örömmel említi meg, hogy a magyar választásokon a kormány döntő győzelmet aratott, mert ez azt igazolja, hogy az ország lakossága egyetért a kabinet külpolitikájával.

(PORTHOUTH.) Az elsüllyedt Thais tengeralattjáró négy matrózát sikerült már felszínre hozni. A megmenekültek előadták, hogy társaik valamennyien egészségesek és bizalommal várják megmentésüket.

(ZÁGRÁB.) A tartós esőzés következtében több helyen nagy áradások voltak, amelyek rendkívül nagy anyagi károkat okoztak.

(MADRID.) Olasz küldöttség érkezett a spanyol fővárosba, hogy tanulmányozza a köztársasági uralom pusztításait.

(RÓMA.) Horthy magyar kormányzó a spoletói herceg eljegyzése alkalmával távirati üdvözlést küldött III. Viktor Emanual uralkodónak, aki megleghangú sürgönyben köszöntötte meg a megemlékezést (STUTTGART.) De Lana tábornok a frontharcosok ülésére repülőgépen Stuttgartba érkezett.

(TOKIO.) Tegnap írták alá a japán-német orvosi együttműködési egyezményt a külügyminiszter helyettes és a tokiói német nagykövet.

(WASHINGTON.) Roosevelt elnök könnyebb természetű betegségbe esett, amely azonban nem ad aggodalomra okot.

(QUÉBECK.) VI. György uralkodó és felesége Alberta államba érkeztek.

(FIRENZE.) Firenze közelében egy megduzzadt patak elmosta a vasútvonalat. Forliban két halálos áldozata is van az árvíznek.

(LONDON.) Az elsüllyedt buvárnaszád sorsáról távirati jelentést küldöttek a brit uralkodónak.

(SZÓFIA.) A bolgár kormány betiltotta a Paris Soir behozatálát, mert a lap valóban intervjút közölt Klosszeivanoff miniszterelnökkel.

(LONDON.) Az elsüllyedt tengeralattjáró matrózainak és tisztjeinek életét komoly veszély fenyegeti, mert a vízből kiálló far-rész is elsüllyedt és így az a kiserlet, hogy friss levegőt pumpáljanak a hajótestbe, nem sikerülhetett.

(LONDON.) A lotteni hajógyár és repülőgépműhely speciális munkásai bérkövetelés miatt sztrájkba léptek.

(VARSÓ.) A lengyel sajtó hivatalos helyről nyert értesülés alapján közli, hogy Prchala tábornok varsói látogatása magánjellegű.

(ANKARA.) A Paris Soir a török kormány hivatalos közlése szerint hamis intervjút közölt Ankara külügyminiszterével kapcsolatban is.

(DANZIG.) Danzigban junius 8-án kezdődött meg a „kultur hét.”

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor az ortodox elemi iskola udvarán (Str. Gen. Berthelot 8.)

tiltakozó gyűlést

rendez Kolozsvár zsidósága

a Fehér Könyv ellen

Felszólalnak: Glasner Akiba és dr. Weinberger Mózes főrabbi, dr. Fischer Tivadar, dr. Fischer József, Gottlieb József, dr. Hamburg József, Danzig Hillél és a különböző zsidó szervezetek képviselői.

Minden zsidó jöjjön el és hallassa szavát a zsidó nép erec izsraéli jogaiért!!

Junius elsejétől a CFR új autóbusszjáratokat létesített az erdélyi városok között

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A CFR vezérigazgatósága junius elsejétől kezdve új autóbusszjáratokat iktatott be a forgalomba. Új autóbusszjárat létesült a Kolozsvár és Marosvásárhely között Mezőcsűrön át. A kocsik reggel 6 órakor és délután 3 órakor indulnak. Kolozsváron a CFR autóbussz indul Mezőcsűrön át Sármasra is. Ez az autóbussz délután 5 órakor indul Kolozsvárról, új CFR autóbusszjárat indul Dambul községbe és onnan esetleges csatlakozással Szászrégen felé délután 4 órakor. Dambulból Mezőcsűrön keresztül Marosvásárhelyre is van CFR autóbusszjárat reggel 7 órai indulással. Sármasról Marosvásárhelyre Mezőcsűrön keresztül reggel 6 órakor indul a CFR autóbussz. Marosvásárhelyről Toplicára reggel 7 órakor és délután 3 órakor van CFR autóbusszjárat. Marosvásárhelyről Szászrégenbe délután 1 órakor és este fél 8 órakor indul a vasúti autóbussz. Toplicáról Marosvásárhelyre reggel 5 óra 40 perckor és délután fél 3 órakor indulnak a CFR autóbusszok. Szászrégenből Marosvásárhelyre reggel 9 órakor és délután 6 órakor.

A viteldij Kolozsvár és Dambul között személyenként 100 lej, Kolozsvártól Sármasra személyenként 85 lej, Kolozsvárról Mezőcsűrön keresztül Marosvásárhelyre személyenként 160 lej, Marosvásárhelyről Toplicára 150 lej, Marosvásárhelyről Szászrégenbe 50 lej, Szászrégenből Toplicára pedig 105 lej. Ehhez az összeghez még 2 százalékos turisztikai bélyeget, a CFR többlettelékét, Suprataxa és a repülőbilyeget számítják hozzá.

Államellenes izgatási ügyek a pécsi törvényszék előtt

(BUDAPEST.) Egymásután két magyarellenes izgatási ügyben ítélték a pécsi törvényszék. Ekkor esetben a vádlott Müller György csávolyi földművelő volt, aki az ügyészégi vádirat szerint a múlt év októberében a katonai behívásokat kézbesítő községi rendőr előtt ezt a kijelentést tette volna: „Ne pofázz itt magyarul, ha így akarsz bezzélni, menj magyar községbe.” A vádlott tagadta a kijelentést, de a bíróság mégis beigazolta, vette a vádat és Müllert 1000 pengő pénzbüntetésre ítélte és politikai jogainak gyakorlását egy évre felfüggesztette.

A másik esetben a vádlott Huberl Máttyás 20 éves állatorvosi főiskolai hallgató volt, akinek neve az utóbbi időben sokat szerepelt a magyarországi lapok hasábjain, mert ő volt az, aki a pécsi „Gauball”-t megrendezte, ahol tudvalevően a német és magyar ajkú egyetemi hallgatók között súlyos incidens támadt. Huberl a vádirat szerint a múlt év folyamán Hegyházmárcs községben több ember előtt ezeket mondta volna: „Innen el kell tűnnök a magyaroknak. Ennek a területnek németnek kell lennie. A magyarokkal majd mi el fogunk banni.” A vádlott határozottan tagadta a neki tulajdonított állításokat és kijelentette, hogy csak azt mondotta, miszerint a sváboknak hüséggel ki kell tartaniuk a maguk német fajtájá mellett. Semmiféle államellenes izgatást vagy államsértést nem követett el. Minthogy azonban több tanu ellene vallott és a bizonyítás során is a neki tulajdonított kijelentések részben beigazolódtak, a törvényszék 7 hónapi börtönrre ítélte, azaz az indoklással, hogy beszéde alkalmas volt arra, miszerint a magyarországi németajkú ifjúságot szélsőséges eszmék szolgálatába állítsa és el tántorítsa a magyar nemzeti eszme gondolatától. Az ügyészégi súlycsúszásért felelősséget, míg a vádlott a bünyösség megállapításáért felfolyamodást jelentett be a Kuriához.

A jéggyárak nagyon „fagyosan” bánnak a közönséggel

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A jég nyáron köztudomásúlag elsőrangú közfogyasztási cikk. Szerény polgári viszonyok között élő család is megengedi egy héten egyszer magának, hogy egy tábla vagy féltábla jéget vásároljon. Nem is beszélünk az éttermekről, vendéglőről, a nyáron romlandó áruval foglalkozó üzletekről és ezenfelül arról az osztályról, amelyik megengedheti magának, hogy mindennap jéggel tömjön meg a jég szekrényét. A laikus nem is gondolná azt, hogy a műjég előállításához egy ilyen nagyvárosban, mint Kolozsvár, milyen nagy üzlet húzódik meg, szerényen és halkán. Igaz, hogy „szezon-üzlet”, de annál biztosabb üzlet. Nagy befektetés nem kell hozzá, a rezszi sem nagy s itt nincs hitelezés, kockázat. A jéges kocsis minden délután és este leszámol az eladott jég árával.

Tavaly ilyenkor egy tábla jég ára 12 lej volt, egy fél tábla 6 lej. Az idén a „jégesek” egyszerűen felemelték a tábla jég árát 16 lejre, tehát egy féltábla 8 lej. Ez körülbelül megfelel 25 százalékos áremelésnek. Mindenekelőtt azt kérdezzük, hogy mi tette indokoltá, illetve jogosulttá ezt a jelentős áremelést, ami például hozzávetőleges számítás szerint az egyik jéggyárnál napi 3—4 ezer lej többletbevételt jelent. Mi

emelkedett? Talán a vízművek drágában adják a vizet, vagy a villanyáram drágult meg? Nem igen hinnék, hogy alkalmazottaik fizetését 25 százalékkal feljavitották volna. Ez az áremelés teljesen indokolatlan és ezt a jég-árdrágitást haladéktalanul meg kell szüntetni. Felhívjuk erre a tényre dr. Bornemisa Sebastian főpolgármester figyelmét és tőle kérünk ez ügyben intézkedést. Ha ők önkényesen adót vetnek a közönségre, fizessenek ők is — adópótlást.

Ez a dolognak az egyik része. A másik a kiszolgálás és előzékenység kérdése. Meleg napokon nagyobb ur nincs a jéges kocsinál. Oda visz jeget, ahová akar. Hiába hivatkozik arra valaki, hogy esős napok kivételével bármikor hozhat jeget, eszeágában sincs ezt a megrendelést teljesíteni. A házakból kifutnak a cselédek „megintstálni” a kocsis urat, hogy adjon jeget. Ha pedig a jeget mégis házhoz szállítja, reggel fél 5-kor csenget be és felveri az egész ház népét. Ők minél hamarabb tud akarnak lenni a jégkészleten s ezért kezdik utjukat a hajnali órákban. Azt hisszük, hogy ebben az irányban is tehet a hatóság megfelelő lépéseket és a kiszolgálás tekintetében a jégtáblák „diktátorait” egy kis rendre taníthatja.

a ruházati ipari munkásság szerveztének főtájkára most megnyugtató módon rendezte ezt a kérdést is. Dr. Chirila Ioan munkaügyi vezérfelügyelő és a Strojia Gheorghe között lefolyt tárgyalások eredményeként a szakszervezeti főtájkár vállalta annak a kötelezettségnek a teljesítését, hogy a 8 hétre szóló segélyt a legsürgősebben ki fizeti a Belga-Romana munkásai és munkásnői részére.

Ilyen körülmények között a vállalat munkásainak és munkásnőinek anyagi viszonyában megnyugtató megoldás jött létre. Mert nemcsak az elmaradt és régóta nélkülözött segélyt kapják meg rövidesen a textilipari munkások és munkásnők, hanem a jövő héttől kezdve a Belga-Romana üzemének megindulásával visszakapják állandó kenyérkereseti lehetőségeiket is.

(n. I.)

HIRDETMEY

Az 1938. évi december 2-iki 4072. számú törvényrendelet gyakorlati alkalmazása mellett köztudomására hozzuk mind azoknak a személyeknek, akik Cluj Municipium területén laknak és nem rendelkeznek román állampolgárságra vonatkozó törvényes akciókkal, vagy valamelyik külföldi állam által kibocsátott érvényes utlevél-irattal, hogy kötelesek a cluji rendőrkvesztura állambiztonsági ügyosztályánál jelentkezni és pedig a következő kategóriák:

I. Azok, akik az igazságügyminisztérium révén elnyerték a naturalizálást és a hivatalos lapban megjelent erről a vonatkozó közlés, tehát így nem tudhatnak idegen utlevelet szerezni.

II. Azok az idegenek, akik nem tudnak felmutatni semmiféle idegen állampolgárságot.

III. A politikai menekültek és szökevények.

IV. Azokat, akiket kivettek az idegen el lenőrzési kötelezettség alól és nem etnikai román származásúak.

A fenti kategóriákba eső személyek a jelentkezés alkalmára kötelesek magukkal hozni a birtokukban levő összes idevonatkozó hivatalos iratokat, hogy átvéhessek azokat a személyazonossági igazolványukat, amelyeket a belügyminisztérium rendőrségi vezérigazgatósága bocsátott ki a részükre.

Egyidejűleg tartoznak jelentkezni a dr. Nansen-féle utlevelek összes tulajdonosai is, akik kötelesek kifizetni a cluji Jegybank fióknál (Banca Naționala) a törvényrendeletben előírt illetékeket.

Es alkalommal nyomtatékosan felhívjuk az összes külföldi alattvalókat, hogy gondoskodjanak mindig kellő időben arról, hogy érvényes utlevél legyen a birtokukban, továbbá, hogy az országban való tartózkodási engedélyük meghosszabbítására vonatkozólag a lépéseket kellő időben és megfelelőképpen érvényes módon tegyék meg, mert ellenkező esetben az ellenőrzés alkalmával, amely meg fog történni, a törvény teljes szigorúságát fogják érezni. (Megbüntetik, azután kiutasítják őket az országból.) — Dr. Horvath Iosif s. k., kvesztor, Pop Leontin s. k., az állambiztonsági hivatal főnöke.

MUNKAKAMARA CLUJ.
4363—1939. SZ.

HIRDETMEY

A cluji Munkakamara az államszámviteli törvény értelmében a Someșul-Cald-i nyári üdülőhely élelmiszerekkel való ellátása céljából önkéntes árajánlatra hívja fel az érdekelteket a következő cikkeket szállítására:

3780 kg. félfehér kenyér, 2835 kg. tej, 750 kg. különféle hús, 190 kg. lépes méz, zöldségfélék.

NYILVÁNOS ÁRLEJTÉS 1939. JUNIUS 7-ÉN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR LESZ A MUNKAKAMARA IRODÁJÁBAN, STR. SAGUNA 14. SZÁM.

Az árlejtési feltételek megtekinthetőek minden munkanapon délelőtt 11—13 órák között.

Cluj, 1939. junius 2.

KOLOZSVÁRI MUNKAKAMARA

Dr. Moldovan Hariton elnök.
Hossu titkár.

A jövő héten újól megindul a munka a Belga-Romana textilipari vállalatnál

Megkapják a munkások és munkásnők nyolc hétre az elmaradt munkanélküli segélyt — Dr. Tataru királyi helytartó eredményes közbenjárása tette lehetővé a textil ipari vállalat munkájának folytatását

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A Belga-Romana kolozsvári textilipari vállalat munkásainak helyzetében öröndetes javulás állott be. A kolozsvári iparvállalat — mint megírtuk — közel 3 hónapja nagymértékű nyersanyaghiánnyal küzd és ezért több mint 300 textilipari szakmunkását és munkásnőjét a gyár vezetősége kénytelen volt elbocsátani, az üzem termelését pedig átmeneti jelleggel leállítani. A gyár vezetősége, az érdekelt szakmai munkás-

helyzetének megjavítását. A királyi helytartó közbelépése kedvező eredménnyel járt. A textilipari munkásságnak az a küldöttsége, amely a Belga-Romana helyzetének rendezését és ezzel a szakmai munkásság kenyérkeresetéhez való juttatását meg sürgette, azt a megnyugtató értesítést kapta a munkaügyi vezérfelügyelősen, hogy a királyi helytartó elélyes sürgetésére a Belga-Romana megkapta az üzem folytatásához nélkülözhetetlenül szükséges nyersanyagot és így a munka a gyárban már a jövő héten újól megindul.

A gyár üzemének megindulása azt jelenti, hogy a jövő héttől kezdve a Belga-Romana 320 szakmunkását újól foglalkoztatni fogják és a súlyos nélkülözéseken átesett munkások és családtagjai újból kenyérhez jutnak. A munkásküldöttség vezetői nagy megnyugvással és örömmel vették tudomásul ezt a kedvező fordulatot és azt, hogy a közel háromhónapos kényszer-munkaszünet a jövő héten véget ér.

Megkapják a munkanélküli segélyt a gyár munkásai

A Belga-Romana munkásai és munkásnői körében az utóbbi időben fokozta a nyugtalanságot az elégedetlenség az a körülmény is, hogy nem kaptak meg azt a munkanélküli segélyt, amelynek folyósítására a törvény kötelezi a szakszervezetek vezetőseit. A szervezet tagjai több, mint 5 éven át havi 48 lej tagsági díjat fizettek be, amelynek ellenében a törvényerővel bíró alapszabályok arra kötelezik a vezetőseket, hogy munkanélküli segélyt 8 hétre készpénzsegélyt és ezenkívül rendkívüli segélyt is folyósítson a szervezet tagjai részére. Ennek ellenére a Belga-Romana kényszer-munkanélküli segélyre kárhözott munkásai és munkásnői készpénzsegélyt soha nem kaptak, mindössze két ízben öt kiló lisztet és egy kiló cukrot.

A nehéz helyzetbe került munkások sorozatos sürgötésére Strojia Gheorghe

Valódi angol

szöveket viselőjét felhívjuk a minden versenyen felüli tiszta gypju

Dombria

szövekre, amelyek szépségben, tartásban egyenrangúak az angolokkal, 75 centi szélességben 270 lejtől vannak 370 lejig. Egyedüli elárusítóhely Str. Reg. Maria 4. Bejárat Str. Brătianu 19 felől is. Az üzem ismerősnek kedvezményes áron eladó.

ság szervezetének vezetői és dr. Chirila Ioan kolozsvári munkaügyi vezérfelügyelő sorozatos közbenjárásokkal kísérelték meg, hogy lehetővé tegyék a Belga-Romana vállalatnak megfelelő nyersanyaggal való ellátását az üzem újból való megindítását és következőképpen a 300-nál több textilipari szakmunkásnak és munkásnőnek újból keresetéhez, kenyérhez való juttatását.

Eredményes volt dr. Tataru Coriolan királyi helytartó közbenjárása

A kérdés fontos gazdasági és szociális jelentőségét felismerte dr. Tataru Coriolan Szamostartomány királyi helytartója is, aki többször közbenjárta az illetékes minisztériumnál, tegyék lehetővé a Belga-Romana vállalatnak megfelelő nyersanyaggal való ellátását és ezzel a kényszer-munkanélküli segélyt súlyos helyzetbe került textilipari munkásság és családtagjaik

Hirek

NAPTÁR. 1939. Junius 4. Vasárnap.
Róm. kat. és Prot.: Szentháromság-
vasárnap. Ort.: Dum. tut. Sfinților.
Izr.: 17 Sziván.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, fél évre 280, negyed évre
150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉTI

MEGOLDÁS

Az asszony éjszaka ijedten kelt fel a férjét:

— Alajos, kelj fel, betörők járnak itt, kopogtatást hallok.

— Hadd kopogjanak — válaszolja nyugodtan a férj — én ugyan nem nyitok nekik ajtót.

— Ügyeletes gyógyszerárak. Junius 3-án szombaton reggeltől junius 10-ig, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Dr. Hintz, Unirii-tér; Dr. Halász, Cuza Vodă-tér; Flohr József, Regele Ferdinand-ut; Diana, N. Jorga-ucca.

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A bukaresti időjárásutató intézet jelentése: Emelkedő légnyomás, váltakozó égbolt, helyi esők.

— JÓ ÉS OLCÓ BÖRT ÉS TALPAT Kozák bőrizletben kaphat. Cluj, Piața Mihai Viteazul 15.

— BÄRMİKOR, BÄRHOL ÉS BÄRMILYEN körülmények között a FOTO FILM? Kifogástalan művészi interieur, családi összejövetel, vagy esküvői felvételeket készít a legjutányosabb árban.

Photofilm
CLUJ, STR. REG. MARIA 6. TEL. 33-46

— HALÁSZI munkaruhái, orvosköpenyei a legjobbak, 50 százalékban avatott kelméből készülnek. Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 109.

— Az EME szokásos tavaszi méhészeti tanfolyamát a folyó évben junius 3—12-ig rendezi meg Kolozsváron. A 10 napos tanfolyam teljesen ingyenes, csupán a jelentkezésnél 100 lej beiratási díj fizetendő az Erdélyi Méhész Egyesület pénztárába, Cluj, Regalá-ucca 16. szám. Jelentkezni lehet déli 1 óráig. A tanfolyamon bárki részt vehet korra való tekintet nélkül. A 10 napos tanfolyam befejeztével a hallgatók vizsgáznak és bizonyítványt kapnak.

— AZ AUTÓCÉH KÖZLEMÉNYE. Az autócéh köz tudomásra hozza: 1. Az autóbusz, autókamion és taxit tulajdonosoknak, hogy a Szamostartományban Kolozsvár székhellyel létező és jogi személyiséggel bíró munkaadó-iparos, autót vezetői céhbe való beiratkozás (székhely: Kolozsvár, Cal. Regele Carol II. 119. sz., telefon: 30-29) naponta délután 16—18 órák között eszközölhető. 2. Lekezesen felhívunk minden tagot, hogy minél többet ajánljon fel adományként a nemzetvédelmi alapra. Radu Ch. Colbasi sk., elnök. Olteanu Francisc sk., titkár.

— Kiskereskedők figyelmébe. A csik szeredai adókövető pénzügyigazgatóság felhívja a forgalmi adót fizető kiskereskedőket, hogy mindazok, akik forgalmi adót fizető gyáraktól vásárolnak, a számlákat és az eladott árut egy rak tárkönyvbe pontosan bevezetni kötelesek. Akik ezt nem teszik meg és a könyveket lebélyegzésre a pénzügyigazgatóságon be nem mutatják, szigorúan meg lesznek büntetve.

— JUNIUS 9-IG LEHET JELENTKEZNI AZ ÉRETTSÉGI VIZSGÁLTOKRA. Bukarestől jelentik: A nemzet nevelésügyi minisztérium közölte, hogy a nyári időszakban lezajló érettségire a jelentkezési kéréseket június 9-ig fogadják el.

Társasutazás hajón a Duna-deltára

junius 22—25-ig korlátozott számú jelentkezés junius 13-ig.

HERMES

utazási iroda, Cluj, Reg. Ferdinand 18. Telefon: 36-21. **RÉSZVÉTELI**
DIJ 1680 lej, külön prospektus.

— A Hamburg—Amerika hajótársaság akciója a zsidó emigránsokért. Havannából jelentik: A Hamburg—Amerika hajótársaság vezetősége emlékiratot intézett Leredo kubai köztársasági elnökhöz. Ebben elmondja, hogy Saint Louis hajó fedélzetén szállított 900 főnyi zsidóság Kuba területére szóló beutazási engedéllyel rendelkezett, amit a bevándorlási bizottság iratai is igazolhatnak. Eppen ezért a társaság elhárít magától minden felelősséget azért, hogy ezeket a szerencsétlen embereket ennek ellenére sem akarják engedni Kubában patra szállani. Egy ilyen rendelkezésnek végzetes következményei lehetnek, öngyilkosságok, különféle szerencsétlenségek stb. Eppen ezért arra kéri az elnököt, hogy az idevonatkozó döntést vegye újabb felülvizsgálat alá. Hir szerint Leredo elnök el is határozta, hogy a kérdést újabb tanulmányozás tárgyává teszi és egyelőre engedélyezte, hogy a Saint Louis hajó a kubai vizeken maradhasson mindaddig, amíg az ügyben végleges döntés nem lesz.

— **Lezuhant egy olasz bombavető repülőgép.** Rómából jelentik: Fábiamellett egy olasz bombavető repülőgép lezuhant, egy tiszt, egy altiszt és három közlegény életüket veszítették a szerencsétlenségénél.

Az április hó 1-én életbelépett

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

(cseléd)

adóbefizetési űrlapok beszerezhetők

BOROS

papírkereskedésben

— Tömegesen jelentkeznek az angol nők repülőszolgálatra. Londonból jelentik: Az utóbbi hetekben tömegesen jelentkeznek az angol nők az önkéntes katonai, légügyi szolgálatra. A legutóbbi két hét alatt 8 új olyan egységet állítottak fel, amelyek a repülőgépek különféle ágazataiban egyenként 67—67 nőt foglalkoztatnak. Ezenkívül még mintegy 5000 hasonló természetű felvételi kérés vár elintézésre.

— Egy hónap múlva... Madridból jelentik: Mint tudvalevő, Franco tábornok úgy döntött, hogy a polgárháború folyamán elpusztult madridi egyetemi negyed egy részét, köztük a híres Manzanarést és az egyetemi kórház klinikáját meghagyja, jelképes emléket gyanánt, mai rombadólt állapotában. Egy hónap múlva ezeket a romokat szabadon meg lehet tekinteni. A közbeeső időt arra használják fel, hogy a terepet teljesen átkutassák, nincsenek-e ott holttestek vagy fel nem robbant gránátok. Ha a romokat teljesen kitisztították és minden veszélytől mentesítették, úgy tekintik, hogy nem fog semmi akadályba ütközni.

— Az emberi irgalmasság jegyében. Hirt adtuk arról, hogy néhány nappal ezelőtt Albert Lidia 63 éves Gheorghe Asachi-ucca 104. szám alatt lakó szegény asszonyt egy szekér elütötte. A szerencsétlen öregasszonyt szánalomból egy ismerőse vette magához, aki önmaga is nehéz körülmények között élő asszony és így nincs abban a helyzetben, hogy a szegény, munkanélküli és súlyosan sérült asszonyt orvosi segélyben és ellátásban részesítette. A szegény beteg asszony nevében kérésel fordulunk a „Jóestéti” adakozólistájához, éppen úgy, mint a múltban, most is legyenek szánalommal a szerencsétlenül járt, szegény öregasszony iránt és bármily adománnyal legyenek segítségére. Minden adományt kiadónk általunk is szívesen továbbít a szegény, minden támogatás nélkül álló szerencsétlen Albert Lidia részére.

— **Ciano cikke Mussolini lapjában.** Milánóból jelentik: Mussolini „Gearchia” című folyóiratában gróf Ciano olasz külügyminiszter nagyobb cikket írt abból az alkalomból, hogy a Spanyolországban harcolt olasz önkéntesek visszatérnek az anyaországba, ahol tudvalevően hatalmas ünnepekkel fogadják őket és a Duce előtt is díszmenetben fognak elvonulni. Ciano gróf cikkében részletes adatok alapján leleplezi azt a tényt, hogy a Komintern miképpen dolgozott Spanyolországban és miképpen igyekezett érvényesíteni befolyását a spanyol polgárháborúban a baloldal javára történő eldőlésén. Azután kiemeli az olaszországi önkéntesek nagy szerepét és megállapítja, hogy Olaszország rendkívül nagy szolgálatokat tett újból Európának azzal, hogy a Spanyolországban fenyegető kommunista veszedelmet hősiessé leküzdötte a maga közreműködésével.

— **A REFORMÁTUS LEÁNYFŐGIMNÁZIUM RAJZ- ÉS KÉZIMUNKAIÁLLÍTÁSA.** A kitűnő pedagógiai alapon működő kolozsvári Református Leányfőgimnázium növendékeinek rajz és kézimunkakiállítása junius 5-én, hétfőn nyílik meg. A kiállítás junius 9-ig bezárólag minden nap délelőtt 10—1 és délután 4—6-ig tekinthető meg. A kiállításra ezután is szeretettel hívja meg az érdeklődőket az igazgatóság.

— **Az angol munkáspárt végrehajtó bizottságának új vezetői.** A munkáspárt értekezletén a munkáspárt nemzeti végrehajtó bizottságának elnökévé Gould asszonyt, Gerald Gould újságíró és képviselő feleségét választották meg, míg alelnök L. Walker lett.

— **A miniszterelnökség hivatalos közleménye.** Bukarestből jelenti a Rádior: A miniszterelnökség közli: A választási törvény 68. szakasza értelmében a törvényhozás tagjai az üléseken és ünnepeken kötelező módon tartoznak a NUF egyenruháját viselni, azzal a megkülönböztető jellel, amely azonos a NUF legfőbb tanácstagjaival, vagyis a vállrojt az ország színes címerjelvényével.

— **BUKARESTBEN GYORSAN ELINTÉZIK A CÉGBEJEGYZÉSEKET.** Bukarestből jelenti a Rádior: A fővárosi kereskedelmi kamara elnöke utasítást adott, hogy az összes cégbejegyzési kéréseket minél gyorsabban intézzék el. Az illetékdíjszabást is revízió alá veszik.

— **ROMÁN GAZDASÁGI KÜLDÖTTSEG LONDONBAN.** A Semnalul jelenti Londonból, hogy Sir John Asslan, az alsóház ismert nevével, aki az angol gazdasági küldöttség keretében legutóbb Bukarestben járt, az alsóházban nagy dínnel rendezett a Londonba érkezett román gazdasági küldöttség tiszteletére. A dinén a politikai és gazdasági élet vezető személyiségein kívül számosan megjelentek.

— **SULYOS SZERENCSETLENSÉG AZ ORSZÉGUTON.** Bukarestből jelentik: A Ploesti—bukaresti országuton Castangioglu ügyvéd gépkocsija, amelyben dusszagd édesapja és felesége ültek a főváros felé nagy sebességgel haladva, összeütközött egy falusi gépkocsival, amelynek nem volt lámpája. Az ügyvéd édesapja rövid szenvedés után sérüléseibe belehalt. Az ügyvéd és felesége súlyosan megsebesültek. A vizsgálat megindult.

— **Könnyebb földrengést észleltek Turnuszeverinben.** Turnuszeverinből jelentik, hogy tegnap este a városban könnyebb földrengést észleltek, amely nagy riadalmat okozott. Számos ház falai megrepedeztek, az ablakok betörttek. Mihail Predescu ügyvéd házában az egész mennyezet beomlott. Baia de Aram helységben a földrengést még sokkal nagyobb erővel észlelték.

— **Zigre miniszter körútja.** Bukarestből jelenti a Rádior: Dr. Nicolae Zigre kultuszminiszter Nagyváradról jövet visszatért a fővárosba. A miniszter kedden Szatmáron tett látogatást, ahol felkereste az épülőfélben lévő ortodox templomot, amely a máramarosi püspök székesegyháza lesz, továbbá az új görög katolikus templomot. Majd Nagyváradra ment, ahol a tiszteletére rendezett banketten Alex Russu püspök beszédére válaszolva azt a reményt fejezte ki, hogy a két román egyház egyesülni fog, mert ez a legfontosabb lehetőség a román faj igazi előre haladására. A miniszter ezután meglátogatta a képzőművészeti iskolát, majd Máramaroszigetre látogatott el és onnan tért vissza Bukarestbe.

— **BUKARESTBEN RENDKÍVÜL MEGDRÁGULT A CITROM.** Bukarestből jelentik: Néhány nap óta a fővárosból eltűnt a citrom és most darabját 10—12 lejért árulják. A hatóságok szigorú intézkedéseket alkalmazzák az árdrágítás letörésére.

— **KIRÁLYI TÖRVÉNYRENDELETTEL RATIFIKÁLJÁK A NÉMET ÉS ANGOL KERESKEDELMET EGYZMÉNYEKET.** Bukarestből jelentik: A Capitala jelentése szerint a kormány királyi törvényrendelettel felhatalmazást nyert, hogy ratifikálja és életbe léptesse a német és angol kereskedelmi egyezményeket.

— **Több mint tizenöt százalékkal emelkedett 1926 óta a szovjet lakosságának lélekszáma.** Moszkvából jelentik: A közzétett hivatalos népszámlálás eredménye szerint a szovjet területén jelenleg 170.467.286 lélek lakik. Az 1926-ik évi népszámlálási eredményhez viszonyítva ez 15,9 százalékos emelkedést jelent.

— **Megdöbbszentő erőszak.** Jasiból jelentik: Megdöbbszentő erőszaknak esett áldozatul a városban egy diáklány M. Z. két barátjánál sétáltnak. Később a diáklány barátjaitól elkészítve, egyedül tért haza, amikor összetalálkozott egy C. Anastasiu nevű ismerőssel, aki hazakísérte és együtt táncoltak és ittak. Majd a férfi váratlanul reátámadt, betört a száját és erőszakkal követett el rajta, azután nyomtalanul eltűnt. Most keresik. Két bűntársát őrizetbe vették, a diáklányt pedig orvosi megvizsgálás alá vonják.

Mozi

CAPITOL MOZGÓ: Megszökött a menyasszonyom. Pazar, szellemes vígjáték. Csupa ötlet és humor. Főszereplők: Anny Ondra és Hans Sönnker. Műsor előtt világhíradó.

URANIA MOZGÓ: Péntek, szombat, vasárnap szenzációs dupla műsor: I. Öklőfog. Fősz.: Humphrey Boggart, Gloria Dickson. II. Port Arthur. Danielle Darrieux legszebb filmje.

EDISON MOZGÓ: Csütörtöktől: I. A szöke kísértet. Burlesk-szerű vígjáték. Constance Benet-tel és Cary Grand. II. Ziegfeld, a nők királya. William Powell, Myrna Loy, Luise Rainer. III. Új híradó. Helyi híradó 12 plusz 5 és 19 plusz 6 lej. Kezdet: 3, 6 és 9. Jön: Hiszékenységgel visszaélt. Daniele Darrieux.

SELECT MOZGÓ: Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Asszonyvesztély. Margaret Sullavan, a Három bajtárs hősnőjének legújabb filmje. Fősz.: James Stewart, Walter Pidgeon.

THALIA MOZGÓ: Zoro végső diadala. Zoro kalandjainak második és befejező része ma és egész héten.

ROYAL MOZGÓ: Csütörtöktől minden idők legnagyobb filmje: A fiuk városa. A film minden egyes jelenetét a közönség hol nevetve, hol sirva csodálja végig. Fősz.: Mickey Rooney és Spencer Tracy.

RIO MOZGÓ: Ma: Két világláger. Az éjjeli mars. Fősz.: Frederick March, Warner Baxter, Lionel Barrymore és June Lang. II. A 14-es bécsi futár. Fősz.: Luise Rainer, Maurien O'Sullivan és Robert Yung. III. Híradó. Kív. műsorunk: junius 8-tól: I. Tarzan, a dzsungel hőse. II. A cigányok hercegnője. Fősz.: Anabella. Gyönyörű színes film.

Súlyos ellentétek a magyar-lakta szlovák vidékeken

(NYITRA.) A szlovákiai magyarlakta határterületeken a magyar lakosság körében nagy nyugtalanság észlelhető, amelyet az okozott, hogy a központi kormány a magyartöbbségű községekben újabb földosztással szlovákokat akarnagyszámban letelepíteni. Emiatt több helyen a magyar lakosság élesen szembe is fordult a hatósági intézkedésekkel és több helyen kisebb-nagyobb incidensek és összetűzések is történtek. A magyar földművesek sérelmezik egyfelől a betelepítés tényét, másfelől azt hangoztatják, hogy a községek határában levő területekre első sorban nekik lehet igényük és nem lehet rováskukra nagy előnyben részesíteni a szlovák telepéseket.

Elpusztultnak lehet tekinteni a „Thetis” tengeralattjáró 88 főnyi személyzetét

(LONDON.) Az angol közvélemény érdeklődésének központjában a Thetis tengeralattjáró elsüllyedésének ügye áll. Idevonatkozóan ellentétes jelentések vannak. Egyes hírek szerint az elmult éjjel óta a buvárhajó belsejéből a buvárok semmiféle neszt nem hallanak és a kopogtatásokra nem kapnak választ, míg más jelentések szerint éjjel 2 óra tájban még gyenge kopogtatások voltak hallhatók. A tenger-nagyi hivatal azonban még mindig nem adta fel a reményt, bár ő sem nagyon bizakodik abban, hogy a hajó belsejében levő 88 ember megmenthető.

A kimentett hat ember közül, a mentőhajó parancsnokának jelentése szerint, 3 meghalt.

A lapok felvetik a kérdést, hogy miért

nem menthették meg az első ízben kimentett négy, illetve két főnyi személyzettel együtt (akik közül 3 később meghalt) a többi személyzetet is. Beavatottak úgy magyarázzák a dolgot, hogy

a mentés során az egyik matróz a mentőnyílásba szorult, ahol megrekedt és megfulladt és ugyanakkor eltorlaszolta a kijárat útját a tengeralattjáró belsejében lévő többi személyzet számára. A tenger-nagyi hivatal még mindig azon fáradozik, hogy a hajó hátsórészét felemelje, mert így remélik, hogy esetleg kiszabadíthatnák a Thetist. Erre azonban éppen úgy kevés a remény, mint arra, hogy a tengeralattjáróban rekedt 88 főnyi személyzet megmenthető legyen, akiket így elpusztultnak lehet tekinteni.

— Julius 1-én lesz Irina görög hercegnő esküvője. Firenzéből jelentik: Irina görög hercegnő és a spalatói herceg esküvője július 1-én lesz a firenzei Szent Kereszt templomban. Az esküvői ünnepségeken az olasz királyi udvar tagjain kívül megjelennek a kenti hercegi pár, Pál jugoszláv kormányzóherceg, a görög trónörökös és esetleg maga György görög király is.

— A Távolkelet májusi fekete statisztikája. Csunkingből jelentik: Kínai hivatalos jelentés szerint a japán csapatoknak május hónap folyamán 51.791 halottjuk volt, a 836 különböző kisebb-nagyobb összeütközés és ütközet folyamán.

— Törökország meg akarja adóztatni a nötlenséget. Ankarából jelentik: A köztársasági néppárt kongresszusán javaslatot fogadtak el, amely be kívánja vezetni a nötlenségi adót Törökország területén.

— Halászbárkák sorozatos Szerencsétlensége. Gdiniából jelentik: Négy halászbárka, amely fedélzetén számos halással utnak indult, hirtelen hajótörést szenvedett. A halászok sorsáról semmit sem tudnak.

— AZ ALBÁN GYERMEKEK NYARALÁSA. Durazzóból jelentik: Tegnap 10 olasz orvosból álló bizottság érkezett Albániába, hogy az ország különböző részeiből kijelölje azt a tízezer albán gyermeket, akiket az olasz ifjusági nyári üdülőhelyein fognak üdültetésre elhelyezni.

— Megnyitották a Newyorki világiállítás csehszlovák csarnokát. Newyorkból jelentik: A Newyorki világiállítás csehszlovák csarnokát tegnap megnyitották. Ezt a csarnokot a volt Csehszlovákia felosztása után magán adományok segítségével rendezték be. A felavatás alkalmával Benes volt csehszlovák államfő tartott beszédet és hódolatát fejezte ki az Egyesült Államok iránt, amely nem ismerte el a cseh-morva területek német részről történt birtokbavételét, majd kijelentette, hogy a csehszlovák nép soha sem fog meghalni. Beszédét azzal zárta be, hogy meg van győződve, miszerint a jövőben az összes nemzetek számára biztosítani fogják majd a szabadságot.

— A palesztinai illegális bevándorlások ügye. Jeruzsálemből jelentik: Egy panamai lobogó alatt haladó gőzöst tegnap a palesztinai partok közelében a hatóságok lefoglalták, feltartóztatták és Haifába vitték. A hajó fedélzetén 900 zsidó menekült van, akik illegális módon akartak Palesztina területére bejutni. A Reuter-ügynökség, amely közli ezt a hírt, hozzáfűzi, hogy az utolsó hat hónap alatt azoknak a személyeknek száma, akik illegális uton akartak bejutni Palesztina területére, körülbelül 2000-re tehető.

— Diszmenet a Führer előtt. Hamburgból jelentik: A Spanyolországból hazatért német önkéntesek június hó 6-án diszmenetben fognak elvonulni a Führer előtt.

— Magyarországon szabályozták a hivatásos zenészek ügyét. Budapestről jelentik: Az értelmiségi munkálatok kormánybiztosa hivatalos rendeletet adott ki, amely előírja a hivatásos zenészek bejelentési kötelezettségét. A rendelkezés kimondja, hogy a hivatásos zenészek az értelmiségi munka körében foglalkoztatott munkavállalóknak tekintendők. A zenekar pedig önálló vállalkozásnak. A zenekaroknál a zenekar tagjaira vonatkozó bejelentéseket a zenekar vezetője eszközli, míg nem zenekaroknál az egyéni jelentkezések a kötelezők. Ha a zenekar vezetője és vállalkozó nem bejelentésköteles. A rendelkezés ezután kimondja, hogy az 1938 március elseje előtt létesült zenekaroknál a zsidóság arányszáma 20 százalék, míg a később létesült zenekaroknál az arányszám az ismert rendelkezések szerint módosult.

A THÁLIA MOZGÓBAN ♦ Szombaton és vasárnap utoljára!

„ZORRO DIADALA”

Hétlőn nagy premier! Harry Piel legújabb slágerfilmje: „A 320-as számú fegyver”
Harry Piel izgalom és szenzáció! Harry Piel a kalandorfilmek királya!

— ROMÁN REPÜLŐNŐ ÉRKEZIK LONDONBA. Londonból jelentik: Az Evening Standard híradása szerint Irina Burnaia román repülőnő Angliába érkezik, hogy földet vegyen magához a Krisztus utáni II. századból származó amfisearai római tábor területéről. Burnaia repülőnő azután repülőgépen tér vissza Bucuresztbe és a hozott földet és virágokat a június 8-iki restaurációs ünnepségek alkalmával hódolata elől átadja II. Károly király öfelségének.

— A vasuti munkások gyűlése. A kolozsvári vasuti műhely fémpipari munkásai vasárnap délelőtt 10 órakor nagy gyűlést tartanak a Vasmunkás Otthonban. A gyűlésen mondják ki csatlakozásukat a vasmunkások szakmai szervezetéhez.

— Egyre kevesebb remény van a Thetis tengeralattjáró legénységének megmentésére. Londonból jelentik: Az elsüllyedt Thetis tengeralattjáró megmentésére egyre kevesebb a remény. A friss levegőnek a hajó belsejébe való bepumpázása egyre nagyobb és nagyobb akadályokba ütközik. A matrózok legnagyobb része már igen súlyos mérgezési tünetek között fekszik. Négy főnyi legénységet megmentettek, de a víz nyomása egyre jobban fokozódik, úgy, hogy a buvárok mentési fáradozásai mind sikertelenebbé válnak. A hajó belsejéből pedig egyre kevesebb életjel érkezik.

— Új nemzetvédelmi hitel Svájcban. Bernből jelentik: Június 4-én Svájc népe határozni fog afelől az új 400 millió svájci frankos hitel engedélyezése felől, amelyet főleg nemzetvédelmi célokra akarnak fordítani, kisebb részben pedig a munkanélküliség leküzdésére.

— Újabb incidens Danzigban. Varsóból jelentik: Két fiatal lengyel matrózt a danzigi kikötőben revolverlőséggel megtámadták. Közülük az egyik a lábán megsebesült. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— A Clipper elindult Newyork felé. Az Azori szigeteken lévő Hortából jelentik, hogy az Atlantic Clipper vizezrepülőgép tegnap a hortai kikötőből utnak indult Newyork felé.

— Spanyol menekültek indultak utba Mexikóba. Bordeauxból jelentik: Az Ipanema hajó ezer spanyol menekülttel utba indult Mexikóba, mert a menekültek ott akarnak letelepedni.

— Újabb repülőszerencsétlenség Angliában. Egy angol tengerészeti repülőgép Littlehampton közelében a tengerbe zuhant. Az egyik repülő egy közeli halászgőzös kimentette, de a másik két társa a tengerbe fulladt.

— Tovább folyik a spanyolországi leszerelés. Burgosból jelentik: Június 15-ével le fogják szerelni az 1926—1930 évjáratok tengerészkatonaikat is.

Moszkva még mindig bizonyos kérdések alaposabb tisztázását kívánja Londontól és Páristól

(LONDON.) A lapok csak rövid jelentésekben számolnak be arról, hogy Moszkva választát tegnap délután átnyújtották a moszkvai angol nagykövetségnek. A válasz szövegét a sajtó még nem ismeri. A Daily Express óvatosságot ajánl, különös tekintettel Japánra, valamint arra a tényre, hogy Ausztrália ellenez minden Japán érdekeit esetleg veszélyeztető ajánlat-elfogadást, de Angliára nézve nem lehet közömbös Esztország állásfoglalása sem, amely a jelek szerint nem hajlandó elfogadni Anglia szavatosságát.

GRÓF TELEKI PÁL DISZDOKTORSA

(BUDAPEST.) Gróf Teleki Pál magyar miniszterelnököt, aki a budapesti egyetem nyilvános rendes tanára és kiváló földrajztudós, a budapesti Tudomány Egyetem, valamint a műegyetem ünnepélyes keretek között disz doktorukká fogják választani. A kitüntetés Teleki gróf miniszterelnök tudományos és nem politikai érdemeinek szől.

LETARTÓZTATTAK EGY ARAB TERRORISTÁT

(JERUZSÁLEM.) (Rador.) A hatóságok letartóztatták Tara Kiafinát, az arab terroristák egyik vezetőjét, akit azzal gyanúsítanak, hogy ő volt a tettest az egyik angol járó elleni pénteki merényletnek. Itt az arabok megállít

tottak egy tehergépkocsit, amelyben az őrárat tagjai ültek és azokra ráleltek, majd a fegyvereket elvették a megölt katonáktól, akiknek holttestét később egy felderítő őrárat találta meg. A merénylet nagy riadalmat okozott. Jeruzsálemben igen feszültté vált a helyzet. Az angol rendőrség nagy tevékenységet fejt ki, állandó házkutatásokat eszközöl és sok letartóztatást végez.

MIT KÖVETEL A SZOVJET?

(MOSZKVA.) (Rador.) A Havas jelentése szerint Molotov külügyi népbiztos, valamint a francia és angol nagykövetek találkozója tegnap délután történt meg és hír szerint ez alkalommal kapták meg Molotovtól a szovjet újabb hivatalos választát a francia-orosz-angol hároms egyezmény javaslatra. Úgy tudják, hogy a szovjet követeli Esztországot, Lettországot és Finnországot szavatolását is, mint Oroszországgal szomszédos államokét. Litvániát, mint szomszédos államát nem kívánja. A francia-angol szavatosság e szerint arra az esetre szólna, ha ezeket az államokat, illetve a szerződésben érintett államokat valamely más állam részéről kifejezett támadás érné. Vannak azonban még olyan pontok is a javaslatban, amelyek újabb megbeszéléseket tesznek szükségessé, mert Moszkva bizonyos részletkérdések alaposabb tisztázását kívánja.

Újabb választási eredmények

(BUCURESTI.) (Rador.) Az újabb választási eredményjelentések a következők:

Alsódunai kerület, mezőgazdasági csoport: Ralea Mihail, Serbanescu Haralambia, Vasiliu Bolnavu, Mitache I., Udrea Octav, Neagu Petrache, Jerca Ion és Baiesu Petre. **A kereskedelmi és ipari csoportban:** Antonescu V. V., Gledea I., Bunea Ion, Cristescu Ilie, Monescu R. Costica, Neguti T. Ion, Mitescu Stefan, Popescu Ioan és Radulescu Alex. **Az értelmiségi csoportban:** Beldia V., Draghici N. Ioan, Dragusan Mihail, Gurita Ion, Marinescu Ion, Nicoara M. Vh., Michailescu Vr., Portocala Radu, Theodoru Cristache és dr. Tecu Gh.

Pruth kerület, mezőgazdasági csoport: Iamandi Victor, Rautu D., Zipa Th., Gordeleanca Constantin, Carp Ni-

colae, Valoaei Leon, Pancu Vasile és Parvu Ion. **Kereskedelmi csoport:** Isacescu Victor, Alexandru Andrei, Capri Constantin, Valceanu I., Salu Gh., Ghiordanescu Constantin, Tanu Gh., Gheorghide és Voral C. **Értelmiségi csoport:** Andrei Petre, Petrovici Ion, Rakowitza Oswald, Herovanu Alfonz, Irimescu P., Dumitru Stanboloiu és Rang Ioan.

Dnyeszter kerület, földművelési csoport: Baciu Marcus, Polin Iacob, Jurcu T. Marchetti, Har. Platon V., Rosca C. **Ipari csoport:** Chiorescu V., Galin Anat, Theodorescu, Irica P., Bacal Trufin és Sreanga P. **Értelmiségi csoport:** Cioabanu St., Stratan M., Matzai, Panischa G., Lunescu Theodor és Adamovici Eugen.

Versenyfutás a diplomácia mezőnyén

Írta: HALÁSZ JÓZSEF

1.

„Nem vagyunk hajlandók a sült gesztenyét mások számára kikaparni a parázból!” — Molotov, a szovjet nagytanács elnöke és külügyi népbiztos — állítólag Sztalin egy megjegyzését idézve — mondotta e sokat jelentő szavakat. És mondotta akkor, amikor a szovjet nagytanács előtt beszámolót tartott az angol—orosz egyezménytárgyalások alásáról. Chamberlain és Halifax mindegyikére egy és más megérthetők ebből a megjegyzésből. Molotov szavai szerint Szovjetországnak kizárólag védelmi politikát folytat. Ebben a kijelentésben sok az igazság, mert a több mint 21 millió négyzetkilométer kiterjedésű orosz birodalomnak valószínűleg nincsenek területi hódítási szándékai. A világpolitikai konstelláció viszont jelenleg nem kedvez a bolsevik propagandának. Moszkva jól felfogott érdekekből egyelőre visszavonul határai közé és teljes erejével arra törekszik, hogy mentse a meglevőt. A tárgyalások igazság okáért le kell szögezni, hogy az adott körülmények között Angliának sokkal nagyobb szüksége volna a szovjet segítségére, mint megferdítva. Ezt látszik bizonyítani az a tény is, hogy az angol kormány már hosszú hetek óta szívós kitartással és türelemmel igyekszik újabb újabb ajánlatokkal a moszkvaiak hajlandóságát megnyerni. De eddig eredménytelenül. Az orosz vezetők ugyanis még mindig úgy látják, hogy a Londonból jövő ajánlatok körül homály borong. Pedig Anglia már olyan messzemenő ajánlatot tett az oroszoknak, amilyent eddig talán egyetlen államnak sem. Molotovék azonban változatlanul bizalmatlanok: csapdát sejtnek. Ragaszkodnak tehát ahhoz a követelésükhöz, hogy az angol kormány félreérthetetlenül és minden kétséget kizáróan szögezze le: az orosz segítség ellenében a szovjet határok bármely oldalról jövő veszélyeztetése esetén azonnal, tehát minden további magyarázkodás és mérlegelés nélkül teljes katonai erejével támogatja Szovjetországot.

2.

És úgy látszik, ez a félre nem érthető tömör megfogalmazás nem tetszik az angol államférfiaknak. Nem tetszik nekik, mert semmiféle kibúvási lehetőséget nem nyújt. Egyáltalán nem lehet ilyen, vagy olyan értelmezést adni neki. Tömör, mint a gránit és nem olyan rugalmas megfogalmazás, mint példának okáért — a Balfour deklaráció, amelyet a fiatal MacDonald gyarmatügyi miniszter — bizonyára a jó öreg Chamberlain tudtával és beleegyezésével — most olyan érdekesen igyekszik megvilágítani. Csakhogy a Palesztina-kérdés más, mint az esetleges angol—orosz egyezmény ügye. Az utóbbi a jelen pillanatban Albion kezében súlyos ütőkártya volna. Viszont Londonban mindegyikük ellenére tisztában vannak azzal is, hogy milyen tehetetelt jelent egy félre nem magyarázható, világos értelmezésű és mindkét szerződő felet egyformán kötelező egyezmény Moszkvával. Ezért a sok magyarázkodás, újabb és újabb ajánlattevés, próbálkozás, hogy hátha mégis sikerül az oroszokkal olyan egyezményt kötni, amelyet adott esetben — a Balfour-egyezményhez hasonlóan — másféleképpen is lehet majd magyarázni. Csakhogy a szovjet vezetők sem estek ám a fejük tetejére. Körülbelül ez lehet a gondolatmenetük: „Ha minden áron súlyt helyeztek a barátságunkra, fizessétek is meg! Még pedig úgy, hogy határainkat Európában és a távolkeleten egyformán biztosítsátok mindenféle támadás ellen.” Nos, egy ilyen kötelezettséget nehéz Angliának vállalnia. Még akkor is nehéz volna, ha nem a vele merőben ellentétes világszemléletű Oroszországról volna szó! De a pillanatnyi világpolitikai helyzet égetően sürgeti Angliát. Keserves dilemma —

3.

A brit világbirodalom most körülbelül ugyanolyan helyzetbe került, mint az egyszeri hindu, aki előtt feneketlen szakadék tátongott, amde mögötte egy csattogó fogu tigris közeledett. Ugorni, vagy visszamaradni? A halálos veszedelem mindkét esetben majdnem bizonyosnak látszik. Vagyis a brit impérium számára kétségen kívül óriási veszedelmet jelent a katonai szövetségkétszéledett Berlin—Róma tengely. Ez a tigris, amely zsákmányra éhes. De a vele homlokegyenest ellentétes világszemléletű Szovjetországnak a szakadék, amelyen átugrani aligha sikerül, még akkor is, ha egyidőre baráti szövetségre lép vele. Pillanatnyilag a Berlin—Róma tengely a veszedelmesebb. De nem lehet tudni, mi hozza holnap? És adott esetben Szovjetországnak — amelynek termelési rendje, ideológiája szöges ellentéte mindannak, amit Anglia etekintetben magának vall — egy későbbi időpontban nem kevésbé súlyos veszedelmet hozhat a brit birodalom létre. Hogy ebből a dilemmából miképpen fogunk kiutat találni a felelős angol államférfiak, nehéz megjósolni. Annyi tény, hogy Moszkvával, minden jel szerint, nem sikerül majd olyan könnyen egyezségre lépni, mint Törökországgal. Bár a vele való egyezmény-tárgyalások sem voltak éppen zökkenésmentesek. Londonnak mindegyikre igen nagy árat kellett fizetnie, hogy megnyerje a törökök baráti hajlandóságát. Nem szabad elfelejteni, hogy a nemrég elhalt Kemal Atatürk, Törökország és a török nemzet ujjaalkotója, a teljes semlegességet tartotta helyénvalónak, országára számára. Azután arról sem szabad megfeledkezni, hogy a törökök nemsokkal a világháború előtt — és azalatt méginkább — alaposan kiábrándultak londoni barátaikból. Több, mint egy évszázadig ugyanis Anglia meleg barátságot tartott az akkor „beteg embernek” mondott Ozman birodalommal.

4.

Ennek a barátságnak előnyeit, vagy mondjuk így: előnyeinek nagy részét, leginkább Anglia élvezte. A múlt század harmincas éve óta ugyanis Anglia — amely a napoleoni háborúk során szövetséges viszonyban volt a cári Oroszországgal — egyszer csak féltékeny szemmel kezdte figyelni a moszkvovak veszedelmes előretörését. Ázsiában az akkori cári hadak ugyanis lépésről-lépésre meghódították az India felé vezető szárazföldi utakat jelentékeny hányadát. Már-már Afganisztán felé is kinyújtották a kezüket. Pedig ha erre az ázsiai magasföldi országra rátényerelhetek volna, semmi akadály nem állhatott útjukat, hogy India szívébe: a Pendjab területére előre ne törjenek. Afganisztánból Indiába vezet ugyanis a Kayber-hágó, vagyis az az út, amelyen egy jól felkészült nagyhatalom katonáit aligha lehetne feltartóztatni. Errefelé ereszkedtek le több mint 2300 évvel ezelőtt a hódító Nagy Sándor hadai s ugyanerre törtek Indiába a tatáreredetű nagymogulok seregei is. Anglia tehát éberrel vigyázott az oroszok minden lépésére, annál is inkább, mert Nagy Péter óta ugyiszólván valamennyi cárnak az volt az álma, hogy Konstantinápolyt is meghódíthassák. Távolról sem csak azért a bevallott célért, hogy a mohamedán mecsetté átalakított Aja Sofia, vagy helyesebben: Hagya Sophia tornyára megint Jézus Krisztus keresztjét tűzhessék fel. Igazában inkább az a cél vezette az oroszokat, hogy a Dardanellákon át kiutat nyerhessenek a Földközi tengeren át a világóceánok felé. Mert a mérhetetlen kiterjedésű Oroszországnak mindig is az volt a legnagyobb baja, hogy nem rendelkezett megfelelő tengeri kijárákkal. A Finn- és a Balti-tenger mentén lefolyó kikötők az év egy jelentős részében jéggel vannak borítva. Ugyanakkor a tengeri szállította le a távolkeleti

Wladivosztozk jelentőségét is. Ezért akarták a régebbi orosz államvezetők Konstantinápolyt és vele együtt a Dardanellákat meghódítani.

5.

Anglia azonban mindig keresztül húzta az oroszok számításait. Többek között azzal is, hogy Konstantinápoly és a Dardanellák kérdésében a törökök álláspontját tette magáévá, mert török kézben ezek nem voltak veszélyesek a számára. Csakhogy a világháborút megelőző esztendőben, amikor az első antant cordiale összekövacsolták Olaszországnak csak abban az esetben volt hajlandó az antant keretén kívül lépni, ha Anglia és Franciaország szemet hunyt Tripolisz meghódítása felett. Az északafrikai Tripolisz ugyanis a Szomszédos Égyiptommal, valamint a Földközi tenger délkeleti, ázsiai partjainál levő Palesztinával és a távolabbi Mezopotámiával egyetemben, török fennhatóság alatt állott. Az elkövetkezendő háborúban Olaszország katonai ereje többet jelentett London és Párizs számára, mint a török hadsereg. Ezért aztán egyéb ígérekkel is fűszerezve, elnézték Tripolisz, valamint a kisázsiai — tehát a tulajdonképpeni török határközelében elterülő — Dodekanésos szigetsort meghódítását. A többi már írott történelem. A végig sértett törökök elfogadták a német birodalom és Ausztria-Magyarország ajánlatát a világháború során együttvéreztek velük. Azóta azonban nagyott fordult a történelem kereke. Anglia és Franciaország egykori szövetségese: Olaszország kezét fogott az utóbbi néhány esztendő során mérhetetlenül megerősödött német birodalommal. A németek és olaszok felismerték a Kemal Atatürk által ujjaferemtett Törökország stratégiai és gazdasági jelentőségének értékét s megpróbálták közeledni Ankara felé. Kemal, a ghazi, hajlott is a németek irányába, de az olaszokkal szemben tartózkodó maradt. Nemcsak azért, mert nem tudta elfelejteni Tripolisz elvesztését, de mert az olaszok — a törökök tiltakozása ellenére — elsőrendű tengeri és légi álmossá építették ki a Dodekanésos szigeteket és különösen Rhodost. Ez pedig igen nagy veszedelmet jelenthetett Törökország számára. Ezért mindenkor hűvös diplomáciai udvariassággal utasította vissza Itália baráti ajánlásait.

6.

Anglia kellő mértékben feltudta használni a maga javára ezt az idegenkedést. És különösen Atatürk halála óta egyetlen alkalmat sem mulasztott el, hogy Törökországot a maga érdekében vonhassa. Valóságos versenyfutás folyt az utóbbi hónapokban. Ankara barátságáért Berlin a sok diplomáciai sikert elkönnyelhető von Papent küldte nagykövetnek a török fővárosba. Ez azonban — hogy úgy mondjuk — szinte egy lóhossznyival lekészt a versenyben. A célhoz a brit paripa érkezett be elsőnek. Mint tudjuk: két héttel ezelőtt megkötötték és alá is írták az angol-török gazdasági és katonai egyezményt. A végső lökést e tekintetben Albánia meghódítása adta. Az olaszok ugyanis ezzel a ténnyel a Balkán félszigeten megerősödtek. Ennek a szerződésnek egyelőre még fel sem mérhető jelentősége van, már csak azért is, mert az angol kereskedelmi gőzöskön kívül hadihajók számára is szabaddá tette az utat a Dardanellákon át a Fekete tengerre. Ez két szempontból is fontos: 1. Anglia ugyanis biztonsági kötelezettséget vállalt különböző országokkal szemben. Szükség esetén azonban sem a Keleti, illetve a Balti-tenger felől — mert itt a rendkívül megerősödött német flotta állná az utját el — még kevésbé szárazföldön át nem tudná vállalni kötelezettségét teljesíteni. Így tehát csak a Fekete tengeren keresztül küldhetne megfelelő segítséget. 2. Az előbbinál is

fontosabb azonban brit szempontból, hogy végül esetben a Fekete tengeren esetleg utját állhatná a szovjet előretörésének is a Földközi tenger irányába. Egyelőre erről ugyan nincs szó, de a messzire néző angol diplomaták és államférfiak kétségen kívül számolnak az ilyen eshetőségekkel is... Mind ezeken felül azonban Nagybritánia igen jelentős szerepet szánt a jól kikészített és felszerelt török hadseregnek, közelkeleti bázisainak védelmére is.

7.

Ebben az esetben előállhat az a furcsa helyzet, hogy Törökország fegyverrel lesz kénytelen megvédelmezni az angolok, illetve franciák fennhatósága alá tartozó Palesztinát, Szíriát és az Angliával függőségben levő Egyiptomot is. Amelyek pedig tudvalevőleg a világháborút megelőző időkben szerves részei voltak. A brit államférfiak azonban számolnak azokkal az ellentétekkel, melyek a törökök és a közelkeleten lakó arabok között kétségtelenül fennállanak. A barátság kedvéért Franciaország kész átengedni a Szíriához tartozó Alexandrettei szandzsakot is a törököknek. Ez a hír tudvalevőleg igen felkorbácsolta az amúgy is elkecseregelt arabok indulatát. A világháború során ugyanis az arabok — felázadva egykori uraik ellen — az angolok oldalán harcoltak. Az ő segítségével tudták csak a törökök erejét a tájakon megtörni. Anglia kölcsönökkel és egyéb segítséggel kibékítette az új Törökország vezetőit. Biztosítván ezzel a Földközi tenger délkeleti és déli medencéjében hajóutvonalaiknak és bázisainak védelmét. Egyelőre legalább úgy látszik, hogy biztosította azokat. Csakhogy gyorsütemű dinamikus korszakban élünk és soha senki nem tudhatja, hogy az egymásra torló események miképpen borítják föl a legszilárdabbnak hitt megállapodásokat is... Pillanatnyilag az a helyzet, hogy az angol-török egyezmény ellenére sem mondható teljesen sikeresnek a brit-francia hátráltató kísérlet a Berlin—Róma tengely előretörésének elhárítására. Moszkva még mindig huzódzik a Londonnal való egyezmény megkötésétől. Ez lehet taktika, vagy jogos elővigyázat. A tény az, hogy Molotov kijelentette: Szovjetországnak nem hajlandó senki számára kikaparni a sült gesztenyét. Angliának tehát még az eddiginél is messzebbmenő engedékenységre kell elszánnia magát, ha súlyt helyez az angol-orosz egyezmény megkötésére. Annál is inkább, mert Molotov egyebet is mondott. Azt tudniillik, hogy Moszkva egyáltalán nem idegenkedik a Berlinnel való gazdasági szerződés megkötésétől sem!... S ilyenirányú tárgyalások tudvalevőleg már folyamatban is vannak. Vederemo! Majd meglátjuk, hogy ebben a versenyben ki ér hamarabb a célhoz?

Megnyerő

lesz külseje

HA

CZINK

által tisztított és festett ruhában jár

